

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİMİ BİLİM DALI**

**İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN OKUL PSİKOLOJİK DANIŞMA
VE REHBERLİK SERVİSİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Selin ÇETİN

DANIŞMAN

Doç. Dr. Ahmet ESKİCUMALI

OCAK 2016

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİMİ BİLİM DALI**

**İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN OKUL PSİKOLOJİK DANIŞMA
VE REHBERLİK SERVİSİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Selin ÇETİN

DANIŞMAN

Doç. Dr. Ahmet ESKİCUMALI

OCAK 2016

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu, akademik ve etik kuralları gözeterek çalıştığımı ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt ederim.

İmza

Selin ÇETİN

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFA

“İlkokul Öğrencilerinin Rehberlik Servisine İlişkin Görüşleri “ başlıklı bu yüksek lisans tezi, Eğitim Programları ve Öğretimi bilim Dalında hazırlanmış ve jürimiz tarafından kabul edilmiştir.

Başkan (İmza)
Doç. Dr. Murat İSKENDER

Üye (İmza)
Danışman Doç. Dr. Ahmet ESKİCUMALI

Üye (İmza)
Doç. Dr. Mustafa BEKTAŞ

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

11.12/20.16

(İmza)

Doç. Dr. Hani İbrahim SAĞLAM
Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Günümüzde okullarda yer alan rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin önemi giderek anlaşılmakta, bu doğrultuda da etkinliği artmaktadır. Ortaokul ve lise düzeyinde yer alan rehberlik servislerine yönelik çok sayıda çalışma bulunmasına rağmen, ilkokul düzeyinde öğrenciler ile yeterli sayıda çalışma bulunmamaktadır. Bu çalışmada ilkokul öğrencilerinin okul psikolojik danışma ve rehberlik servisine ilişkin görüşleri incelenmiştir. İlkokulda yer alan rehberlik servislerinin etkinliğinin ve verimliliğinin daha çok artmasını diliyorum, bu çalışmanın daha sonra yapılacak çalışmalara ışık tutmasını umut ediyorum.

Bu çalışmanın hazırlanması sırasında büyük anlayış, yardım ve destek gördüğüm danışmanım Doç. Dr. Ahmet ESKİCUMALI' ya,

Öğrenciler ile görüşmeleri ayarlama sürecinde yardımlarını esirgemeyen okul müdürü Hüseyin CEYLAN, okul müdür yardımcısı Cahit BİLİCİ, sevgili arkadaşım psikolojik danışman Esra ULUSOY' a,

Bu süreçte desteklerini, ilgilerini asla esirgemeyen ve beni her zaman destekleyen babam İsmet ÇETİN, annem Semra ÇETİN ve tüm aileme,

Benim eğitimimi ve kararlarımı her zaman destekleyen, tez sürecim boyunca yorulduğum, durakladığım an teşvik ediciliği, anlayışı ve desteği ile en yakınımdaya hissettiğim, hayatı anlamlı kılan nişanlım Mesut DEMİRKESEN'e,

Tezimin her aşamasında yanımda olan, beni çalışmaya güdüleyen, bu süreçte beni en iyi anladığımı düşündüğüm dostum Sümeyra ONAT'a teşekkürlerimi borç bilirim.

19.01.2016

Selin ÇETİN

ÖZET

İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN OKUL REHBERLİK SERVİSİNE

İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Çetin, Selin

Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Programları ve Öğretimi Bilim Dalı

Danışman: Doç. Dr. Ahmet ESKİCUMALI

Ocak, 2016 x + 70 sayfa

Bu araştırmanın amacı, ilkokulda öğrenim gören 7-10 yaş grubu öğrencilerin görüşleri doğrultusunda, okullarında yer alan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerini çeşitli değişkenlere göre değerlendirmektir.

Araştırmaya Kocaeli İli Çayırova ilçesinden, sınıf düzeyleri ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf olan 100 öğrenci katılmıştır. Araştırma nitel olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerden gerekli verileri toplayabilmek açısından yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmış ve öğrenciler ile bire bir görüşmeler yapılmıştır.

Toplanan veriler betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Görüşmeler sonucunda veriler tablolar haline getirilmiş ve ortak kategoriler belirlenmiştir.

Araştırma sonuçlarında; öğrencilerin %62'si rehber öğretmenin görevinin seminer vermek, %38'i problemlerin dinlenmesi, çözülmesi olarak ifade etmiştir. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun rehberlik servisinden herkesin yararlanabileceğini ifade ederken, sadece problemlili öğrencilerin bu servisten yararlanabileceğini söyleyen öğrenciler de mevcuttur. Yapılan başvurular incelendiğinde ise çoğunlukla velilerin başvuru yaptığı, ardından sırasıyla öğretmenlerin ve öğrencilerin izlediği görülmüştür. Başvuru nedenleri; velilerin en çok ailevi problemler iken, öğretmenlerin akademik başarısızlık olduğu görülmüştür. Öğrencilerin beklentileri göz önüne alındığında ise çoğunlukla herkesin servisten yararlanması ve daha çok seminer verilmesi olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri, İlkokul, Öğrenciler

ABSTRACT

OPINIONS OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS ABOUT SCHOOL GUIDANCE AND COUNSELING SERVICES

Çetin, Selin

Master Thesis, Department of Curriculum and Instruction

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Ahmet ESKİCUMALI

January, 2016 x + 70 pages.

The purpose of this research is to evaluate the school guidance and counseling services with different variables in accordance with primary school children who are between 7-10 ages.

One hundred students who are 2nd, 3rd, and 4th class in Kocaeli,Çayirova participated to study. This study was conducted quantitative research designs. A semi-structured interview schedule developed in order to get the required data from the participants and the students were interviewed one to one.

The data were analyzed with the descriptive analysis method. After the interviews, the data were tabulated and the common categories were determined.

According to the results of the study, 62% of the students stated the school counselor's duty as running seminary, %38 of the students stated as listening and solving the problems. While most of the students state that everybody can benefit from the guidance and counselling service, there are also some students who say that only problematic students can benefit from it. When the applications are analyzed, mostly parents applied, then the teachers and students are applied respectively. The reasons of the applications; it is seen that while the reason of the parents's application is mostly domestic problems, the reason of the teachers' application is academic failure. When the expectations of the students are taken into consideration, it is seen that all students' utilization of the guidance and counseling services running more seminary.

Key words: Guidance and Counseling Services, Primary School, Students.

İÇİNDEKİLER

Bildirim	i
Jüri Üyelerinin İmza Sayfası	ii
Önsöz	ii
Özet	iii
Abstract	iv
İçindekiler	v
Tablolar Listesi.....	ix
Şekiller Listesi.....	x
1. Bölüm, Giriş.....	1
1.1 Problem	2
1.2 Araştırmanın Amacı	2
1.3 Alt Problemler.....	2
1.4 Araştırmanın Önemi.....	3
1.5 Sayıltı	3
1.6 Sınırlılıklar	3
1.7 Kısaltmalar	4
2. Bölüm, Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi ve İlgili Araştırmalar.....	4
2.1 Rehberlik.....	4
2.1.1 Rehberliğin Tanımı	4
2.1.2 Rehberlik ile İlgili Yanlış Bilinenler.....	6
2.2 Rehberlik Hizmet Türleri	7
2.2.1 Birey Sayısına Göre Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri	7
2.2.2 Problem Alanlarına Göre Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri	8
2.2.2.1 Kişisel Rehberlik.....	8
2.2.2.2 Eğitsel Rehberlik.....	9

2.2.2.3 Mesleki Rehberlik	10
2.2.3 Temel İşlevlerine Göre Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri.....	12
2.2.3.1 Uyum Sağlayıcı Rehberlik	12
2.2.3.2 Yöneltilici Rehberlik	12
2.2.3.3 Ayarlayıcı Rehberlik	13
2.2.3.4 Gelişimsel Rehberlik.....	13
2.2.3.5 Önleyici Rehberlik	14
2.2.3.6 Tamamlayıcı Rehberlik.....	15
2.3 Rehberlik Çalışmalarının Tarihçesi	15
2.3.1 Yurt Dışında Rehberlik Hizmetlerinin Başlangıcı ve Gelişimi	15
2.3. 2 Türkiye’de Rehberlik Hizmetlerinin Başlangıcı ve Gelişimi.....	16
2.4 Okullarda Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri.....	18
2.5 Okullarda Rehberlik Hizmetlerinin Genel Özellikleri	21
2.6 Okul Psikolojik Danışmanın Görevleri.....	23
2.7 İlköğretim Rehberlik Hizmetlerinin Gerekçesi ve Önemi	24
2.8 İlköğretimde Rehberlik Hizmetlerinin Karakteristik Özellikleri.....	25
2.10 İlgili Araştırmalar.....	28
3.Bölüm, Yöntem.....	35
3.1 Araştırmanın Modeli	35
3.2 Çalışma Grubu	35
3.3 Veri Toplama Aracı.....	36
3.4 Verilerin Toplanması ve Analizi.....	37
4. Bölüm, Bulgular.....	38
4.1 İlkokul Öğrencilerinin Rehber Öğretmenin Görevlerine İlişkin Görüşler.....	39
4.2 İlkokul Öğrencilerinin Rehber Öğretmenin Görevlerine İlişkin Görüşler.....	39

4.3 İlkokul Öğrencilerinin Gözünden, Psikolojik Danışma Ve Rehberlik Servisinden Kimlerin Yararlanabileceğine Dair Görüşler	45
4.4 Psikolojik Danışma Ve Rehberlik Servisine Yapılan Başvuruların Başvuru Şekillerinin Dağılım İlgili Araştırmalar	48
4.5 Psikolojik Danışma Ve Rehberlik Servisine Yapılan Başvuruların Cinsiyet Dağılımı.	49
4.6 Öğretmenlerinin Yönlendirmesi İle Psikolojik Danışma Ve Rehberlik Servisine Gelen Öğrencilerin Yönlendirilme Sebepleri.....	50
4.7 Velilerin Yönlendirmesi İle Psikolojik Danışma Ve Rehberlik Servisine Gelen Öğrencilerin Yönlendirilme Sebepleri	51
4.8 Öğrencilerin Psikolojik Danışma Ve Rehberlik Servisinden Beklentileri	53
5. Bölüm.....	58
5.1 Sonuç Tartışma.....	58
5.2 Öneriler	62
5.2.1 Uygulamaya Yönelik Öneriler.	62
5.2.2 Gelecek Araştırmalara Yönelik Öneriler	63
Kaynakça.....	64
Ekler	69
Özgeçmiş ve İletişim Bilgileri	70

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Yıllara göre rehber öğretmen açığı	17
Tablo 2. Geleneksel ve gelişimsel rehberlik arasındaki farklar	20
Tablo 3. Öğrencilere ait sayısal bilgiler	38
Tablo 4. İlkokul öğrencilerinin rehber öğretmenin görevlerine ilişkin görüşleri.....	39
Tablo 5. İlkokul öğrencilerinin psikolojik danışma ve rehberlik servisinden kimlerin yararlandığına dair görüşleri.	45
Tablo 6. Psikolojik danışma ve rehberlik servisine yapılan başvuruların başvuru şekillerinin dağılımı	48
Tablo 7. Psikolojik danışma ve rehberlik servisinden yararlanan öğrencilerin cinsiyet dağılımı.	49
Tablo 8. Öğretmenlerin yönlendirilmesi ile psikolojik danışma ve rehberlik servisine gelen öğrencilerin yönlendirilme sebepleri.....	50
Tablo 9. Velilerin yönlendirilmesi ile psikolojik danışma ve rehberlik servisine gelen öğrencilerin yönlendirilme sebepleri.....	51
Tablo 10. Öğrencilerin psikolojik danışma ve rehberlik servisinden beklentileri	53

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Rehberlik Hizmetlerinin Alanları	22
---	----

BÖLÜM I

GİRİŞ

Çağımızda, eğitimcilerin büyük bir çoğunluğuna göre, son yarım yüz yılın eğitim alanına getirdiği önemli yeniliklerden birisi, en etkili ve yaygın olanı, Rehberlik ve Psikolojik Danışma diye belirlenen etkinliklerin okula girmesidir. Kısaca Rehberlik dediğimiz bu etkinlikler öğrenme ve öğrenenin bir bütün olarak gelişmesine yönelik bir takım eğitsel, psikolojik ve sosyolojik hizmetlerden oluşur (Özoğlu, 2007) .

Türkiye’de 50 yıldan fazla zamandır psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri yer almasına rağmen, 21. Yüzyıldan itibaren bu hizmet tam anlamıyla tanınmaya başlanmıştır. Hizmetlerin tanınması sonucunda etkinliği ve verimliliği de büyük ölçüde artış göstermiştir. Psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri, günümüzde çoğunlukla okullarda faaliyet göstermesine rağmen endüstri, adalet ve sağlık kurumlarında da verilebilmektedir.

Ülkemizde rehberlik hizmetleri öncelikle liselerde uygulanmaya başlanmış ve daha sonra 1997 yılında 8 yıllık kesintisiz eğitime geçilmesiyle birlikte ilköğretim kademesinde de bu hizmete yer verilmiştir. Fakat ilköğretim kademesinde yer alan rehberlik hizmetleri, ilköğretim 1. Kademe grubundan ziyade ortaokul kısmına daha çok uygulanmıştır.

2012-2013 eğitim öğretim yılında 4+4+4 eğitim sistemine geçilmesi ile birlikte özel okullarda ilkokulda dahi her kademedede en az bir rehber öğretmen bulunurken, devlet okullarında ilkokul bölümüne atanan rehber öğretmen sayısı son iki yılda artış göstermiştir. Bu artışın son yıllarda olması nedeniyle de birçok öğrenci, veli hatta kimi okullardaki idare ve öğretmenler dahi ilkokulda yer alan rehber öğretmenlerinin ne iş yaptığını, görevlerinin neler olduğunu ve hangi koşullarda onlarla iletişime geçmeleri gerektiğini bilmemektedirler.

Literatürde yer alan çalışmalara bakıldığında ilköğretimde yer alan yönelik çalışmalar var olmasına rağmen bu çalışmalar 4+4+4 sistemine geçiş yapılmadan önce yapılmıştır. Bu nedenle de çalışmalara genel anlamda bakıldığında ilköğretim ikinci kademe olarak adlandırılan altıncı, yedinci ve sekizinci sınıfların göz önüne alındığı görülmektedir.

1.1 PROBLEM

İlkokul öğrencilerinin okul psikolojik danışma ve rehberlik servisine ilişkin görüşleri ve yararlanma düzeyleri nelerdir?

1.2 ARAŞTIRMANIN AMACI

İlkokulda öğrenim gören 7-10 yaş grubu öğrencilerin görüşleri doğrultusunda, okullarında yer alan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerini çeşitli değişkenlere göre değerlendirmek ve yararlanma düzeylerini belirlemektir.

1.3 ALT PROBLEMLER

- 1.İlkokul öğrencilerinin rehber öğretmenin görevlerine ilişkin görüşleri nelerdir?
- 2.İlkokul öğrencileri rehberlik servisinden hangi alanlarda yararlanmaktadırlar?
- 3.Rehberlik servisinden yararlanan öğrencilerin cinsiyet dağılımı nasıldır?
- 4.Psikolojik danışma ve rehberlik servisine yapılan başvuruların başvuru şekillerinin (öğretmen yönlendirmesi, veli başvurusu, öğrenci başvurusu) dağılımı nasıldır?
- 5.Öğretmenlerinin yönlendirilmesi ile rehberlik servisine gelen öğrencilerin yönlendirilme sebepleri nelerdir?
- 6.Veli yönlendirilmesi ile rehberlik servisine gelen öğrencilerin yönlendirilme sebepleri nelerdir?

1.4 ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Okullarda rehberlik ve psikolojik danışmanlık servisine verilen önemin artması ile birlikte, serviste yer alan çalışmaların yeterliliği konusunda yapılan çalışmalara hız verilmiştir. Özellikle 8. ve 12. Sınıf sonrasında uygulanan sınavların olması sebebiyle ortaöğretim ve lise düzeyinde çalışan rehber öğretmenlere yönelik çok sayıda çalışma yapılmışken, ilkokul düzeyi rehberlik ve psikolojik danışmanlık servislerine yönelik çalışmaların sayısı yok denecek kadar azdır. Eğitim sistemimizin genel anlamda yapılan ortak sınavlara ve tercih dönemlerine bağlı olması sebebiyle çoğu ilkokul rehber öğretmen, kendi okullarında yer alan idare tarafından bile gerekli görülmemektedir. Bu durum veliye ve dolaylı olarak da öğrenciye de yansıtılabilmektedir.

Bu çalışma bu güne kadar üzerinde durulmayan bir boyut olan ilkokullarda yer alan okul psikolojik danışma ve rehberlik servislerinin öğrencilerin görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi bakımından önemli görülmektedir. Yapılan araştırma sonucunda elde edilen bulgular; okullarında rehberlik ve psikolojik danışmanlık servisi bulunan ilkokul öğrencilerinin rehberlik servisinin çalışmalarıyla ilgili görüş ve tutumlarını ortaya koyacak; rehberlik ve psikolojik danışmanlık servisinden hangi alanlarda yararlandıkları belirlenecek ve öğrencilerin gözünden ilkokul rehberlik servislerinin eksikleri incelenerek alanda çalışan kişilere ışık tutacaktır. Aynı zamanda bu araştırma rehberlik ve psikolojik danışmanlık alanında ilkokul düzeyinde yapılacak yeni araştırmalara ışık tutacaktır.

1.5 SAYILTI

Araştırma ile ilgili görüşme yapılan öğrencilerin görüşme sorularını samimi bir şekilde cevaplandırdıkları varsayılmaktadır.

1.6 SINIRLILIKLAR

1. Bu araştırma görüşmeye katılan öğrencilerin verdikleri cevaplar ile sınırlıdır.

2. Kocaeli ayırova ilçesinde bulunan ilkokulda eğitim-öğretim gören öğrenciler ile sınırlıdır.

1.7 KISALTMALAR

PDR: Psikolojik Danışma ve Rehberlik

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

BÖLÜM II

KURAMSAL TEMELLER İLE İLGİLİ LİTERATÜR

2.1 REHBERLİK

2.1.1 Rehberliğin Tanımı

Farsçadaki “rehber” kelimesinden gelen ve “kılavuzluk etmek”, “yol göstermek” anlamlarına karşılık gelen rehberlik vermiş olduğu hizmetin önemi, etkinliği ve bünyesinde barındırdığı hizmet çeşitliliğine göre birçok değişik biçimde tanımlanmıştır (Aydın, 2012).

Rehberlik, her yaştaki bireylere; kendini tanıma, kabul etme ve geliştirmeleri sürecinde gerekli yeterlilikleri ve yaşam donanımlarını kazanmaları için profesyonel kişilerce yapılan psikolojik destek hizmetleridir (Yeşilyaprak, 2013)

Bakırcıoğlu (2003) ise rehberliği, çevresindeki olanaklarını tanıması, gizilgüçlerini geliştirmesi, sorunlarını çözebilmesi ve kendini gerçekleştirme için kişiye, bu işi kendine meslek edinmiş olan uzmanlarca yapılan düzenli bir yardım süreci olarak tarif etmiştir.

Kinra (2008) ise rehberliği aşağıda yer alan dört maddede tanımlamıştır.

- Yaşamın tüm evresine uygulanabilir ve kullanılabilir, bütünleşmiş, organize edilmiş ve üretici süreç
- Danışanların kendi problemlerini kendi kendilerine çözebilmelerini için bütün gelişimlerini sağlamayı amaçlayan bir süreç
- Rehberlik, danışanların kendi kişiliklerini, bakış açılarını ve problemlerle baş edebilme yollarını geliştirmelerine yardım eder.

- Profesyonel danışman tarafından sağlanan destek, organize edilmiş, bilimsel ve profesyonel bir aktivitedir.

Eğitimsel bağlamda rehberlik ve psikolojik danışmanlık, öğrencileri onların kendi ihtiyaç ve ilgilerine uygun olarak doğru kursları seçmelerinde, olabilecek en iyi genişlikte akademik üstünlüğü başarmakta, kurumsal kaynak ve etkinliklerin maksimum yararlarından faydalanmakta, uygun çalışma alışkanlıklarını aşlamak, ders içi ve ders dışı aktivitelere tatmin edici bir şekilde katılmalarında destek manasına gelir (Barki ve Mukhopadhyay, 2008).

Milli Eğitim Bakanlığının 2001 yılında yayınlamış olduğu Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yönetmeliği'nde ise;

“Rehber öğretmen: eğitim-öğretim kurumlarındaki rehberlik ve psikolojik danışma servisleri ile rehberlik ve araştırma merkezlerinde öğrencilere rehberlik ve psikolojik danışma hizmeti veren, üniversitelerin psikolojik danışma ve rehberlik ile eğitimde psikolojik hizmetler alanında lisans eğitimi almış personel”

olarak tanımlanmaktadır.

Tanımlara bakıldığında ise ortak olarak şu noktalarda toplanabilir:

- Rehberlik hizmetleri öğrencinin gelişmesini uyumunu sağlamaya yöneliktir.
- Rehberlik hizmeti uzman kişilerce verilir.
- Rehberlik bireyin kendini tanımasına ve anlamasına yardım etmeyi amaçlar.
- Rehberlik bireyin iç ve dış dünyasıyla uyumuna yardım etmeyi amaçlar
- Rehberlik bireye dönüktür.
- Bu yardım sistemli olarak ve profesyonel düzeyde sunulmalıdır.
- Rehberlik bir süreçtir. Çeşitli aşamalar içeren ve süreklilik gösteren bir hizmettir (Yeşilyaprak 2013; Aydın 2012).

2.1.2 Rehberlik İle İlgili Yanlış Bilinenler

Rehberliğin ne olduğuna yönelik algılar son yıllarda giderek düzelmeye başlasa da ne yazık ki hala ülkemizde psikolojik danışma ve rehberlik alanı ile ilgili yanlış görüşler devam etmektedir. Yeşilyaprak (2013) ve Kepçeoğlu'nun (2009) belirttiği bu alanla ilgili sahip olunan yanlış anlayışların doğrusu;

- Psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri, sadece sorunlu öğrenciler ile ilgilenmemektedir.
- Psikolojik danışma ve rehberlik, kişiye yol göstermek, akıl ve öğüt vermek değildir.
- Psikolojik danışma ve rehberlik faaliyetleri sadece rehber öğretmen tarafından yürütülmemektedir.
- Öğretim ve rehberlik hizmetleri birbirinden bağımsız değildir.
- Rehberlik her türlü sorunu hemen çözecek sihirli bir güce sahip değildir.
- Psikolojik danışma ve rehberlik, okullarda akademik bir öğrenme konusu ve programdaki bir ders değildir.
- Psikolojik danışma ve rehberlik, okullarda bir disiplin aracı değildir.
- Psikolojik danışma ve rehberlik, bireyin sorunlarını, birey adına çözerek ona yardım etmemektedir.
- Psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinde amaç, bireyi tanımak için çeşitli test ve envanterler uygulamak değildir.
- Psikolojik danışma ve rehberlik yardımı, bireye tek yönlü olarak doğrudan doğruya yapılan yardım değildir.
- Psikolojik Danışma ve Rehberliğin temelinde bireye acımak, onu kayırmak, her sıkıntıya düştüğünde bireye kanat germek gibi bir anlayış yoktur.
- Psikolojik Danışma ve Rehberlik bireyin sadece duygusal yanı ile ilgilenmez.

2.2 REHBERLİK HİZMET TÜRLERİ

2.2.1 Birey Sayısına Göre Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

Psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerini sınıflarken, bu hizmetlerin sunulduğu kişi sayısına göre bir sınıflandırma yapılmaktadır. Psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin bire bir ilişki içinde sunulması bireysel psikolojik danışma ve rehberlik, iki ya da daha çok bireye sunulması ise grupta psikolojik danışma olarak adlandırılmaktadır (Aydın,2012).

2.2.2 Problem Alanlarına Göre Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

Psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin diğerk bir sınıflandırma kriteri de hizmetlerin hangi problem alanlarına göre yoğunlaştığıdır. Bu doğrultuda psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri üç temel problem alanına ayrılmaktadır.

2.2.2.1 Kişisel rehberlik

Eğitimde sürecinde öğrencilerin kişisel-sosyal gelişim ihtiyaçlarını karşılamak ve böylece onların kişisel gelişim ve uyumlarına yardımcı olmak amacıyla yürütülecek rehberlik hizmetlerine “kişisel rehberlik” denilmektedir (Yeşilyaprak,2013). Eğitim sürecinde öğrencilerin yaş gruplarına göre gelişim ihtiyaçları değişiklik göstermektedir. Yeşilyaprak (2013) , Cook ve Cook (2005) ,Dereobalı (2005) ve Woolfolk, Hughes ve Vivienne (2007) ilköğretim 1. döneminde yer alan çocukların gelişim görevlerini;

- Büyük ve küçük kaslarını kullanmayı öğrenme
- El-göz, göz -ayak koordinasyonunda artma
- Yazı yazabilme becerisini kazanma
- Problem çözme becerisinde artma
- Dikkat sürelerinde artma
- Çeşitli oyunlar ve devinsel aktivitelerde beceri kazanma
- Kuramsal kurallara uyarak yaşamayı öğrenme
- Sosyal gelişimine bağlı olarak yaşlılarıyla iyi geçinmeyi öğrenme, kişiler arası ilişkilerini zenginleştirme
- Anne baba dışındaki başka yetişkinlerle ilişki kurabilme
- Öfke kontrolünü sağlayabilme
- Bedenini kendine özgü nitelikleri ile tanıma kabul etme
- Kendi cinsi ile özdeşleşebilme, kendi cinsine uygun rolleri benimseme
- Vicdan ve değerler sistemini geliştirme
- Kendi kararlarını alma ve davranışlarının sorumluluğunu üstlenme, kişisel bağımsızlığını kazanmaya başlama şeklinde açıklamışlardır.

Öğrencilerin buldukları eğitim kademeleri farklılaştıkça, o döneme ait gelişim görevlerinin de değişmesi sebebiyle verilen rehberlik hizmetleri de farklılaşmaktadır.

İlköğretim düzeyinde yapılan kişisel rehberlik faaliyetlerinin amaçlarını Aydın (2012) şu şekilde açıklamıştır.

- Öğrencinin kendisini objektif olarak tanınması
- Öğrencilerin problem alanlarının belirlenmesi ve gerekli yönlendirmelerin yapılması
- Öğrencilerin sahip olduğu yeteneklerin farkına varma
- Öğrencinin özgüveninin gelişmesi
- Özel eğitime ihtiyaç duyulan öğrencilerin erken teşhis edilebilmesi
- Öğrencinin kişisel gelişimini destekleyici pozitif sınıf ortamının yaratılması.

2.2.2.2 Eğitsel rehberlik

Eğitim süreci, öğrencinin “öğrenmesi ve başarılı olması” üzerine odaklaşmıştır. Bu nedenle rehberlik hizmetlerinden beklenen en önemli işlevlerden biri de “öğrenmeyi kolaylaştırma ve başarıyı artırma” konusunda yardımdır. Bu alanda yapılan hizmetlere eğitsel rehberlik olarak sınıflandırılmaktadır.(Yeşilyaprak, 2013)

17 Nisan 2001 tarihli Milli Eğitim Bakanlığı Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yönetmeliği üçüncü bölümünde ise eğitsel rehberlik her öğrenciye, kendine özgü yetenek, ilgi, mesleki değeri, başarı ve motivasyonu oranında eğitim-öğretim uygulamalarıyla uyum sağlama, özelliklerine ve gelişime uygun programlara yönelmesi için gerekli hizmetler verilmektedir.

Bu hizmetler;

- a) Öğrencileri okula, okuldaki alanlara, çeşitli etkinliklere, yeni durumlara alıştırtma ve yönlendirme,
- b) Öğrencilerin etkili öğrenme ve çalışma becerileri geliştirmelerine yardım etme,
- c) Öğrencilerin motivasyonlarını destekleme ve artırma,
- d) Özelliklerine uygun üst öğrenim kurumlarına yönlendirme olarak ele alınır

İlköğretim 1. kademe düzeyinde eğitsel rehberlik kapsamında yer alabilecek faaliyetleri aşağıdaki gibi sıralayabiliriz;

1. Okula uyum sağlama

2. Öğrencilerin öğrenme stillerinin belirlenmesi
3. Etkili ve verimli ders çalışma becerilerinin kazandırılması
4. Zaman yönetimi ve zamanı etkili kullanma
5. Sınav kaygısıyla baş etme
6. Çalışma ortamının düzenlenmesi
7. Hızlı ve etkili okuma alışkanlığının kazandırılması
8. Yönergeleri izleme becerisi
9. Ders araç-gereçlerini etkili kullanma
10. Özet çıkarma
11. Hafızayı güçlendirme
12. Düşünme becerilerinin kazandırılması
13. Dikkatini toplayabilme
14. Motivasyonu arttırma
15. Ders dinleme becerisinin kazandırılması
16. Not tutma becerisinin kazandırılması (Aydın, 2007)

Eğitsel rehberlik hizmetleri faaliyetlerinde okula uyum sağlama-oryantasyon dışında yer alan diğer faaliyetler, psikolojik danışman ve sınıf rehber öğretmenleri tarafından dönem boyunca gerek bireysel görüşmeler ile gerekse grup çalışmaları ile uygulamaya geçirilmektedir. Oryantasyon için de yine bireysel görüşmeler yapıldığı gibi tüm okul çevresinde etkinlikler, faaliyetler ve eğlenceler planlanarak grup çalışmaları da yapılabilmektedir.

2.2.2.3 Mesleki rehberlik

Mesleki rehberlik ise, öğrencilerin çeşitli meslekleri tanımaları ve kendi özelliklerine uygun olan meslekleri seçmeleri, seçtikleri mesleklere hazırlanmaları ve mesleki yönden gelişmeleri amacıyla yapılan yardım hizmetleridir (Yeşilyaprak, 2013).

17 Nisan 2001 tarihli Milli Eğitim Bakanlığı Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yönetmeliği Üçüncü bölümünde mesleki rehberliği eğitim süresince, her öğrenciye; mesleki tercih yapması, kendine uygun mesleğe yönelmesi, iş yaşamına ve mesleğe hazırlanması için gereken rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri olarak tanımlamıştır.

Bu hizmetlerde aşağıdaki hususlar temel alınır:

a) Hizmetler bir süreç olarak ele alınır, okul öncesi eğitim ve ilköğretimin başlaması ile birlikte bu hizmetler verilir.

b) Hizmetlerde öğrencinin içinde bulunduğu gelişim dönemi ve bireysel özellikleri dikkate alınır.

c) Öğrenciye ve velisine; öğrencinin özellikleri, iş dünyası, meslekler ve bunları edinme yollarına ilişkin güncel bilgiler sistemli olarak aktarılır.

d) Öğrenci, bir meslek alanı veya mesleği seçme baskısı altında bırakılmaz.

İlköğretim düzeyinde mesleki rehberlik konusunda yapılabilecek çalışmalar MEB tarafından 2006 yılında yayınlanan "İlköğretim Ve Ortaöğretim Kurumları Sınıf Rehberlik Programı İlköğretim Etkinlik Örnekleri" kitapçığında;

- Yapmaktan hoşlandıkları ve hoşlanmadıklarını ifade etmek
- Güçlü ve zayıf yönlerini fark etmek
- İlgilerin fark edilmesi
- Serbest zamanını ilgileri doğrultusunda geçirmek
- Çeşitli mesleklerde çalışanların yaptığı işlerden örnekler vermek
- Mesleklerin birbirine benzer ve farklı özellikleri olduğunu açıklamak
- Çevresinde var olan meslekleri fark etmek
- Çalışmanın ve insanlar ve toplum açısından önemini fark etmek
- Yeteneklerini fark etmek
- Meslek seçiminin önemini fark etmek
- İlgi duyduğu meslek seçiminin önemini fark etmek

- Yeteneklerin meslek seçiminde önemini fark etmek
- İlköğretim sonrasında yapacak işleri belirlemek şeklinde sıralamıştır.

2.2.3 Temel İşlevlerine Göre Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri

Psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri, yerine getirdiği temel işlevlerine göre uyum sağlayıcı, yöneltici, ayarlayıcı, gelişimsel, önleyici ve tamamlayıcı rehberlik olmak üzere 6 sınıfa ayrılır.

2.2.3.1 Uyum sağlayıcı rehberlik

Bireyin uyum sağlamada karşılaştığı sorunlarına ve problemlerine çözüm bulmasına yapılan yardımı içerir. Böylelikle bu işlev bütün öğrencilere değil, yalnızca uyum problemleri olan öğrencilere yönelmiş olmaktadır (Özoğlu,1997) .Özellikle ilköğretim çağında 4+4+4 sistemi ile birlikte çocuklar yaklaşık 5,5 yaşında okula başladıklarından dolayı okula uyum konusunda sıkıntı yaşamaktadırlar. İlkokulda yer alan rehber öğretmenler 1. Sınıf düzeyinde uyum sağlayıcı rehberliğe sık sık başvurumaktadırlar.

Rehberliğin temel işlevlerinden biri olan uyum sağlama, öğrencilerin özellikle okul ortamına, akademik yaşantılara, akran ilişkilerine ve gelişim süreçlerinde karşılaştıkları diğer belli başlı yaşantılara uyum sağlamalarına yardımcı olmayı, uyum sağlamayı sorunu yaşayanların, uyumsuzlarının altında yatan nedenleri bulup, incelemeyi ve böylelikle uyuma yönelik yeni davranışlar geliştirebilmelerine yardımcı olmayı amaçlamaktadır (Aydın,2012).

Bu modelde danışman, bireyin problemi üzerinde yoğunlaşarak onu tanımaya ve düzelterek ortama uyum sağlamasına yardımcı olur.

2.2.3.2 Yöneltici rehberlik

Bu rehberlik türünde danışmanın çalışmaları yöneltici, probleme yönelik, dışarıdan değerlendirici, toplumun ihtiyaç ve çıkarlarına ağırlık veren, objektif verilere dayanan, tek yönlü ve uzmanlaşmış işlemler bütünü olarak görülebilir. Bu

uygulamada danışman, testlerden ve diğer ölçme araçlarında elde edilen veriler sınıflandırarak ve yorumlayarak, birey hakkında karara varır (Kuzgun, 2013).

Okullarda alan seçmede veya mesleğe yönelme gibi konularda yöneltici rehberlik çalışmalarına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu iki konu bireyin tüm yaşamını etkileyeceğinden iyi bir yönlendirmeye ihtiyaç duyulmaktadır. Dolayısıyla iyi bir yönlendirme yapılmadığı zaman bireylerin yaşamı olumsuz şekilde etkilenmektedir. Yönlendirme yapabilmek için, rehberlik uzmanının bireyi çok iyi tanınması, ilgi, ihtiyaç ve beklentilerini, kişisel, sosyal, duygusal özelliklerini bilmesi ve iş piyasasını takip etmesi gerekmektedir (Halmatov, 2014).

2.2.3.3 Ayarlayıcı rehberlik

Ayarlayıcı rehberlik, çocuk ve ergenlerin en iyi şekilde yetişmesini sağlamak için, onların ilgi ve yeteneklerine en uygun düşecek eğitim faaliyetlerinin programlarda yer alması için, program yapıcılara ve eğitim planlayıcılara yardım etmektedir (Aydın, 2012).

Okul rehberlik servisleri öğrencinin özelliklerini, problemlerini, umut ve özlemlerini belirleyerek toplumun değerlerini ve yeni kuşaklardan beklentilerini dikkate alarak gelecekte ortaya çıkabilecek sorunları anlamaya çalışır. Uzmanlar ayarlayıcı rehberlik hizmetlerinde eğitim-öğretim programcılara, öğrenci ve çevrenin özellikleri ve bunun eğitim öğretim sürecine etkisi konusunda bilgi verir ve danışmanlık yaparlar (Halmatov, 2014).

Okullarda yer alan rehber öğretmenlerin, öğrenciler ile yapılan bireyi tanıma hizmetleriyle oluşan bilgilerden de faydalanarak, programlarda yer alan eksiklikler veya düzeltmeler konusunda program yapımcılarına destek konusunda önemli rol oynamaktadır.

2.2.3.4 Gelişimsel rehberlik

Gelişimsel rehberlik, son yıllarda önem kazanmış ve eğitim kurumlarında kullanılmaya başlanmıştır. Öğrencilerin gelişimsel sorunlarını çözmeye ve bu sorunlarla yüzleşebilme yeteneğini kazandırmada yardımcı olmaktadır.

Psikolojik danışma ve rehberlik alanında gelişimsel yaklaşım, çocukluktan yetişkinliğe kadar olan süreçte insan gelişim evreleri ve gelişim görevlerini temel alır. Bu yaklaşım, olumlu benlik kavramı gelişimine ve benlik kavramı gelişimin etkileyen yaşantı ve ortamlara odaklanır (Aydın, 2012) .

Gelişimsel yaklaşım göz önüne alındığında, önleyici ve koruyucu olduğu görülmektedir. İlköğretimde çocuğun tamamlaması gereken gelişim görevleri göz önüne alındığında, fiziksel, zihinsel, duygusal, sosyal ve psikolojik olarak tüm gelişim düzeylerini sağlıklı bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için rehberlik yapılması gerekmektedir.

2.2.3.5 Önleyici rehberlik

Bu yaklaşıma göre, okul ve aile bireyin gelişimin etkileyen en önemli sosyal kurumdur. Özellikle okullar, önleme çalışmalarının yoğunlaştığı ortamlar olup, temel önleme kapsamında ruh sağlığı programlarının geliştirilmesi ve uygulanması için ideal ortamlardır (Aydın, 2012).

Bir sorunla karşı karşıya gelip mücadele etmek yerine, daha akıllıca ve daha ekonomik bir yöntem vardır ki; bu da sorunun ortaya çıkmasına neden olan risk faktörlerini tespit etmek, gerekli önlemleri almak ve bu faktörleri ortadan kaldırmaktır. Olumsuzlukların ortaya çıkmadan önlenmesi, eğitim kurumlarında, demokratik ortamların oluşturulması, sınıflarda ve okulda disiplin ve özgürlüklerin dengeli bir şekilde yaşanması için yapılan çalışmalar rehberliğin önleyici işlevini göstermektedir (Halmatov, 2012).

Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2015 yılında yayınlamış olduğu okullarda önleyici rehberlik isimli sunuda ise önleyici rehberlik çalışmalarının temel amacını;

“Önleyici rehberlik hizmetlerinin temel amacı grup üyelerinin duygusal rahatsızlık sıkıntılarının tekrarını azaltmak ve duygusal dayanıklılığı artırmak ve temel yaşam becerilerini öğretmektir “

şeklinde ifade edilmiştir.

Yine Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2015 yılında yayınladığı Önleyici Rehberlik isimli sunuda son yıllarda okullarda sık rastlanılan sorunlar;

- Şiddet/ zorbalık
- İhmal/istismar

- Bağımlılık yapıcı maddelerin kullanımı
- Bilişim araçları ve internet kullanımı/Siber Zorbalık
- Yeme bozuklukları/obezite olarak ifade edilmiştir.

İlköğretim 1. kademe düzeyinde de yukarıda yer alan tüm sorunlarla karşılaşmaktadır. Fakat bağımlılık yapıcı maddelerin kullanılması konusunda ilköğretim düzeyinde yer alan öğrencilere madde bağımlılığı anlatılmamakta, sadece 4. Sınıf düzeyine tütün bağımlılığı konusunda önleyici çalışmalar yapılabilmektedir. Diğer sınıflara ise teknoloji bağımlılığı konusunda önleyici çalışmalar yapılabilmektedir.

2.2.3.6 Tamamlayıcı rehberlik

Tamamlayıcı rehberlik, rehberliğin öğretim etkinliklerini tamamlayıcı rolüne işaret etmektedir. Eğitim kurumlarında verilen öğretim etkinlikleri, rehberlik hizmetleriyle birlikte sürdürüldüğünde, eğitimde istenen kaliteye ve verimliliğe ulaşılabilir (Aydın, 2012).

Bu rolün sağlanabilmesi için birey duyu, düşünce, davranış, fizyoloji vb. özellikleri ile bir bütün olarak ele alınması gerekmektedir.

2.3 REHBERLİK ÇALIŞMALARININ TARİHÇESİ

2.3.1 Yurt Dışında Rehberlik Hizmetlerinin Başlangıcı ve Gelişimi

Rehberlik çalışmalarının başlangıcı ve gelişmesinde ABD öncülük etmiştir. Rehberlik uygulamaları ilk olarak meslek seçimine-iş bulmaya yardım hizmetleri olarak başlamış, daha sonra bireyin eğitsel ve kişisel gelişimini kapsamı üzerine genişletilmiştir (Yeşilyaprak, 2013).

İlk olarak okul dışında ve mesleğe yerleşmeye yardım olarak başlayan rehberlik hizmetleri ABD’de 1913 yılında eğitim sistemine alınarak sistemli bir şekilde gelişmeye başlamıştır. Amerika’da bu hizmetlerin gelişmesinde mesleki örgütlenmenin önemli bir rolü vardır (Yeşilyaprak, 2013).

1915'te öğrenci, öğretmen ve velilere meslekler hakkında bilgi vermek amacıyla kurulan "Boston Enformasyon Dairesi" kurulmuştur. 1910'lu yıllarda kurulan ve faaliyetlerde bulunurken örgütlenmesini de sürdüren APGA, 1952 yılında ülkedeki tüm rehberlik derneklerini birleştirerek dünyanın en büyük meslek örgütlerinden biri olmuştur (Aydın, 2012).

2.3.2 Ülkemizde rehberlik hizmetlerinin başlangıcı ve gelişimi

Ülkemizde rehberlik çalışmaları 1950'li yıllarda Türk-Amerikan iş birliği anlaşması kapsamında ülkemize davet edilmiş olan Amerikalı uzmanların öncülüğünde başlatılmıştır. Bu uzmanlar eğitim sistemimizi inceleyerek aksaklıklar üzerine raporlar hazırlayıp yeni uygulamalar için konferanslar, seminerler düzenlemişler ve rehberlik alanında pilot uygulamalar başlatılmıştır (Yeşilyaprak, 2013). Aynı dönemde Türkiye'den de bazı eğiticiler (Prof. Dr. Hasan Tan ve Prof. Dr. Feriha Baymur vb.) Psikolojik danışma ve rehberlik alanında uzmanlaşmak üzere Amerika'ya gönderilmiştir (Aydın, 2012).

Başlangıç yılları içerisinde 1953-1954 yılında ilk defa Gazi Eğitim Enstitüsü, Pedagoji ve Özel Eğitim bölümleri ders programlarına Rehberlik dersi konulması ve 1955 yılında Ankara Demirlibahçe İlkokulunda ilk rehberlik merkezinin açılması sayılabilir. (Yeşilyaprak, 2013) Rehberlik merkezleri genellikle özürü ve sorunlu ilköğretim öğrencilerine hizmet vermek üzere kurulmuş olup klinik yaklaşıma ve merkezleşmiş modele göre çalışmalarını yürütmektedir (Kuzgun, 2013).

1962 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Bölümü'nün Psikoloji programına Danışma psikolojisi(counseling psychology) dersi konmuş ve bu ders 1982 yılına kadar varlığını sürdürmüştür.1965 yılında kurulan Anlra Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde Eğitim Psikolojisi ve Rehberlik Bölümü adı ile bir bölüm de oluşturulmuştur. İlk lisansüstü eğitim ise 1967 yılında Hacettepe Üniversitesi Sosyal ve İdari Bilimler Fakültesi Eğitim Bölümünde başlatılmış, Kısa bir süre sonrada Boğaziçi Üniversitesi'nin açtığı lisansüstü program izlemiştir (Kuzgun, 2013).

Daha sonra 1960 'tan sonra kalkınma planlarında ve şura çalışmalarında özellikle "yöneltme" hizmetleri esas eksen olmak üzere rehberlik anlayışı ve hizmetlerine yer verildiği görülmektedir. Bu doğrultuda çeşitli kararlar alınmış ve bu kararlar doğrultusunda Milli Eğitim Bakanlığı 1970-1971 öğretim yılında 24 okulda rehberlik

uygulamaları resmen başlatılmış ve her yıl bu sayıyı arttırmıştır (Kepçeoğlu, 1990; Yeşilyaprak, 2013).

Bugün ilk ve orta dereceli okullarımızın büyük bir kısmında görevli rehberlik uzmanları bulunmaktadır. Uzmanın sorumluluğu ve önderliğinde, öğretmenlerin katılımı ile bu çalışmalar yürütülmektedir. Uzmanı bulunmayan okullarda da sınıf öğretmenliği sorumluluğundadır. Sayısal olarak gözler önüne serilirse, bugün için ilk ve ortaöğretim okullarımızda bulunan görevli rehber öğretmen (psikolojik danışman) sayısı 14.000 civarındadır. (Yeşilyaprak, 2013)

Ülkemizde 2014-2015 yılı içerisinde yapılan atamalar da göz önüne alındığında okullarda bulunan rehber öğretmen sayısı giderek artış göstermiş ve göstermeye devam etmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan yıllara göre rehber öğretmen açığı göz önüne alındığında yıllara göre okullarda görev yapan rehber öğretmen sayısının yıllara göre giderek arttığı görülmektedir. (Tablo 1)

Tablo 1. Yıllara göre rehber öğretmen açık sayısı

Yıl	Rehber Öğretmen Açığı
2010	24.331
2011	18.521
2012	19.120
2013	16.900
2014	13.347
2015	7.668

Okullarda yer alan rehber öğretmen sayısında artış olmasına rağmen branşları psikolojik danışma ve rehberlik olmayan öğretmenler de bulunmaktadır. 2011 yılı seçimlerden önce 750 adet felsefe grubu mezunu atanmıştır.

Alanı psikolojik danışma ve rehberlik olan öğretmenlerin bile bazı yanlış sayıltılarının olduğu görülmektedir. Psikolojik danışmanlığı basite alan bir uygulama olarak gösteren bu alan dışı atamalar mesleğe olan güvenin zedelenmesine ve öğrencilere yapılan müdahalelerin niteliksiz bir hal almasına sebep olmaktadır. Meier ve Davis (2009) , psikolojik danışmanların sahip oldukları yanlış sayıltıların düzeltilmesi konusunda şu bilgileri vermişlerdir;

- Aynı fikirde olmak empati ile eşdeğer değildir.
- Değişmenin kolay olduğunu sanmayın
- Olumlu düşünmek akılcı düşünmeye eşdeğer değildir
- Ahlaki yargılamalar yapmayın, psikolojik değerlendirmeler yapın.
- Danışanların duygu, düşünce ve davranışlarını bildiğinizi sanmayın
- Danışanların kendi duygu, düşünce ve davranışlarına nasıl tepki verdiklerini bildiğinizi sanmayın.

2.4 OKULLARDA PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK HİZMETLERİ

Okullarda yer alan rehber öğretmen sayısı artmaya başladıkça ve rehberlik servisine verilen önemin artması ile birlikte rehberlik ve psikolojik danışma servislerinin görevlerinin neler olacağı ve nasıl örgütlenmesi gerektiği ile ilgili sorular belirmeye başlamıştır. Bu soruların çözümüne ise çeşitli modeller uygulanarak ulaşılmıştır. Bu modeller aşağıda kısaca tanıtılmıştır (Erkan, 2001).

-Hizmetler Modeli

Bu model 1920'li yıllarda ortaya çıkmıştır ve model psikolojik danışmanların etkinlikleri oryantasyon, bireyi tanıma, bilgi verme, psikolojik danışma, yerleştirme ve izleme biçiminde altı ana kategoride ele alınmıştır.

-Süreç Modeli

Süreç modeli de 190'li yıllarda uygulanmaya başlamıştır. Psikolojik danışma hizmetinin klinik ve terapötik yönü vurgulanmış, psikolojik danışman, müşavirlik ve koordinasyon rollerini üstlenmişlerdir. Hem ilk hem de ortaöğretimde uygulanabilir olması bir avantaj olarak görülebilir.

-Görevler Modeli

Bu modelde psikolojik danışmanların görevleri basitçe listelenmiştir. Bu görevler 20-30'u bulabilir ve son görev genellikle " zaman zaman kendisine verilen diğer görevleri yerine getirir" biçiminde ifade edilir.

-Gelişimsel Model

Günümüzde benimsenen rehberlik modeli gelişimsel PDR programları modelidir. Can'a (2002) göre gelişimsel anlayışa dayanan bir ilköğretim rehberlik programı aşağıdaki felsefi temelleri üzerine kurulmalıdır;

1.Çocuklar dâhil tüm bireyler cinsiyeti, yaşı, ırkı, yeteneği, performansı ya da toplumsal statüsü ne olursa olsun değerli birer varlıktır. Her birey eşsizdir. Herkes kendi kapasiteleri ölçüsünde gelişme hakkında sahiptir. Rehberlik hizmetleri ayırım yapmaksızın tüm çocuklara gerekli yardımları sağlamayı amaçlamalıdır.

2.İlköğretimde rehberlik etkinliklerinin işlevi, çocukların gelişimini desteklemek ve kolaylaştırmaktır.

3.Okulda rehberlik uzmanı ve okul danışmanı varsa, okuldaki tüm personel, özellikle de sınıf öğretmenleriyle yönetici ve veliler iş birliği içinde çalışma yapmalıdır.

4.Gelişimsel rehberlik anlayışı, ilköğretim düzeyindeki çocuğun potansiyel güçlerini ortaya çıkarmaya önem verir. Çocuğun bu açıdan kendini daha iyi tanımasına çalışır. Gelişimin tüm alanlarında, söz konusu olan gelişim ihtiyaçlarının karşılaşmasına yardımcı olacak bir okul ortamı yaratması da hedeflenir. Ancak uygulamalar içinde doğal olarak krize müdahale, problem çözme gibi hizmetlere de yer verilir.

5.İlköğretim düzeyindeki öğrencilere verilecek rehberlik hizmetleri gelişim döneminin özellikleri ve farklılıklarından dolayı ergenlere ve yetişkinlere verilecek hizmetlerden farklı ve daha karmaşıktır.

6.Rehberlik hizmetlerini yürütmeye sınıf öğretmenleri anahtar konumundadır. Ancak, ilköğretim okullarına öğrenci sayıları dikkate alınarak yeterli uzman personel atanmalıdır.

7.İlköğretimdeki gelişimsel rehberlik hizmetleri, okuldaki eğitim öğretim hizmetlerinin tamamlayıcı ve bütünleyici bir parçasıdır.

8.Gelişimsel rehberlik programının hedefleri, okulun felsefesi, misyonu, rehberliğin ilkeleri ve öğrenci ihtiyaçları üzerine temellendirilmelidir. Bu nedenle okuldan okula farklılıklar gösterebilir.

Rehberliğin sadece danışma hizmetleri, meslek seçimi gibi sorunlarla sınıflandırılmasına bir tepki olarak ortaya çıkan gelişimsel rehberliğin geleneksel rehberlikten farkı Yeşilyaprak (2013) tarafından Tablo 2’de belirtilmiştir.

Tablo 2. Geleneksel Yaklaşım ve Gelişimsel Yaklaşım Arasındaki Farklar

Geleneksel Yaklaşım	Gelişimsel Yaklaşım
1.Kriz odaklı yardım	1.Gelişmeyi sağlayıcı ve kolaylaştırıcı
2.Problemlili öğrenciye yönelik	2.Tüm öğrencilere yönelik
3.Bilgi verme ve yöneltme ekseninde odaklanma	3.Tüm gelişim alanlarına yönelik yeterli kazandırma
4.Uzman odaklı	4.Öğretmen odaklı
5.Tepkisel	5.Yaratıcı ve esnek
6.Görev yönelimli	6.Hedef yönelimli
7.Zaman çizelgesi ile sınırlı	7.Program bütünlüğü içinde
8.Öğretimden ayrıştırılmış	8.Öğretimle kaynaştırılmış
9.Genel ve yapılanmamış hedefler	9.Ölçülebilir hedef davranışlar
10.Var olanı korur ve sürdürür	10.Var olanı değerlendirir ve geliştirir

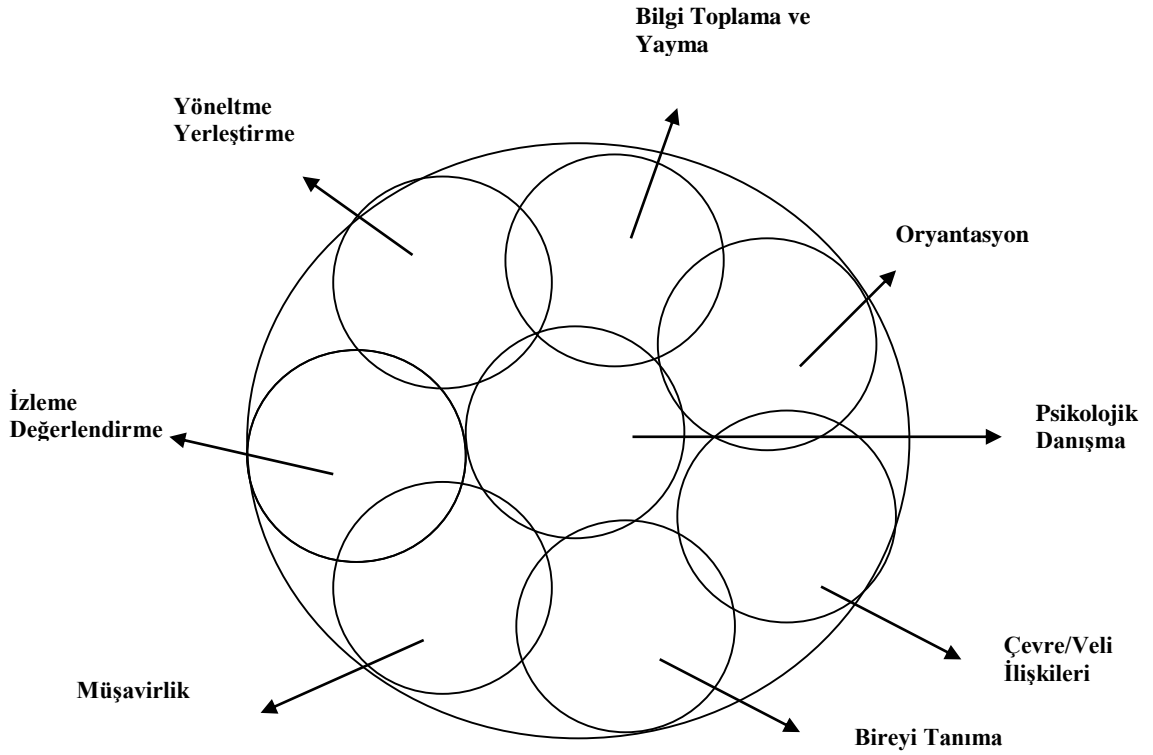
11.Bağımsız uygulamalar	11.Sürekli, aşamalı, ardışık uygulamalar
12.Profesyonel müdahale	12.Profesyonel hizmet
13.Yapılandırılmış bir program yoktur.	13.Kapsamlı gelişimsel rehberlik programı vardır.
14.Kanıt dayalı değerlendirme yoktur	14.Kanıt dayalı değerlendirme vardır.

2.5 OKULLARDA REHBERLİK HİZMETLERİNİN GENEL ÖZELLİKLERİ

Okullarda yürütülmekte olan rehberlik hizmetleri bir bütün halinde sunulurlar. Tüm hizmetler birbiriyle iç içedir. Tüm hizmetler birbiriyle ilişkilidir. Herhangi birinin eksikliği rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin işlevselliğini olumsuz etkiler (Aydın, 2012).

Kuzgun (2013), rehberliğin kapsadığı başlıca hizmetleri 5 başlığa ayırmıştır. Bunlar;

- Öğrenciyi tanıma
- Bilgi verme
- Psikolojik danışma
- Yerleştirme
- İzlemedir.

Şekil 1. Rehberlik Hizmetlerinin Alanları

Aydın (2012) ise rehberlik hizmetlerini Şekil 1. de görüldüğü gibi;

- Psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri
- Oryantasyon hizmetleri
- Bireyi tanıma hizmetleri
- Bilgi toplama yayma hizmetleri
- Yönelme ve yerleştirme hizmetleri
- İzleme ve değerlendirme hizmetleri
- Müşavirlik ve konsültasyon hizmetleri
- Çevre ve aile ile ilişkiler şeklinde sınıflandırmıştır.

2.6 OKUL PSİKOLOJİK DANIŞMANIN GÖREVLERİ

Amerikan Okul Danışmanları Derneği'ne göre okul rehber öğretmenlerinin görevleri psikolojik danışma, grup rehberliği, konsültasyon ve koordinasyon olmak üzere dört başlık toplanmaktadır (Myrick, 1997).

17 Nisan 2001 tarihli Milli Eğitim Bakanlığı Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yönetmeliği Beşinci Kısım İkinci Bölümünde yer alan bilgilere göre okullarda yer alan psikolojik danışman aşağıda yer alan görevleri yapar;

- a) İl çerçeve programını temel alarak okulunun rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri programını sınıf düzeylerine, okulun türüne ve öğrencilerin ihtiyaçlarına göre hazırlar.
- b) Rehberlik programının ilgili kısmının uygulanmasında sınıf öğretmenlerine rehberlik eder.
- c) Okulunun tür ve Özelliklerine göre gerekli eğitsel ve meslekî rehberlik etkinliklerini plânlar, programlaştırarak uygular veya uygulanmasına rehberlik eder.
- d) Bireysel rehberlik hizmetlerini alanın ilke ve standartlarına uygun biçimde yürütür.
- e) Eğitsel, meslekî ve bireysel rehberlik çalışmaları için öğrencilere yönelik olarak bireyi tanıma etkinliklerini yürütür.

Milli Eğitim Bakanlığı Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yönetmeliği'nde okul psikolojik danışmanların görevlerinin sıralandığı maddelerde bulunan *“Okulunun tür ve özelliklerine göre gerekli eğitsel ve meslekî rehberlik etkinliklerini plânlar, programlaştırarak uygular veya uygulanmasına rehberlik eder.”* ifade her okul türü ve kademesine göre farklı görevlerin olduğunu ortaya koymaktadır.

İlkokul, ortaokul veya lisede çalışıyor olmasına göre, bir okul psikolojik danışmanın işleri öğrenci popülasyonunun gelişim evreleri doğrultusunda farklılık gösterir. İlkokulda yer alan öğrenciler okulu, arkadaşlarını ve kendilerini anlama yetilerini geliştirirler. Karakter değerlerinin yanı sıra karar verme ve iletişim becerilerini kazanmaya başlarlar. İlkokul psikolojik danışmanları akran ilişkileri, etkili sosyal becerileri aile durumları, özgüven, kendini tanıma ve kültürel farklılıklar üzerine

yoğunlaşırlar. Bunun yanı sıra, okul psikolojik danışmanları, öğrencilerine iş dünyası konusunda ilgilerini geliştirmeleri konusunda yardımcı olurlar.¹

Lunenberg (2010) de okul danışmanının en önemli rolünü öğrencilerin kişisel gelişimini sağlamak, sorumu bir vatandaş ve çalışmaya motive olmuş bireyler olmasını sağlamak için onları hazırlamak olarak ifade etmiştir.

2.7 İLKÖĞRETİM REHBERLİK HİZMETLERİNİN GEREKÇESİ VE ÖNEMİ

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'na (1994) göre Türkiye'de 6-14 yaş arasındaki çocukların okula devam etmeleri zorunludur.

İlköğretim okulları, ilk ve ortaokulların birleştirilerek organize edilmesinden meydana gelmiş sekiz yıllık “temel eğitim” kavramı yerine “ilköğretim” kavramı getirilmiştir.

Sekiz yıllık ilköğretimin ilk dört yılı(6-12 yaş) temel eğitimin 1. dönemi, son dört yılı (12-15 yaş), 2. dönemi olarak nitelenir. Son düzenlemeler ile de 12 yıla çıkarılmıştır. (Yeşilyaprak,2013)

Narramore (1960) , yaş grubu ve sınıf kademesine ayırmaksızın, danışmanlığın önemini 4 maddeye ayırmıştır.

- Bireylerin ihtiyaçlarına odaklanması
- Kişinin kişisel problemleri üzerinde çalışmasını sağlaması.
- İki yönlü bir iletişim olması.
- Derin bir içe bakışa sahip olması.

İlköğretim düzeyinde rehberlik hizmetlerine gelindiğinde ise, ilköğretim I. Kademe, çare bulucu, önleyici rehberlik işlevlerinin ve acil gereksinimleri karşılamaya yönelik rehberlik hizmetlerin öncelikli olarak sunulması gerekmektedir.

¹ Bu bölüm Amerikan Okul Danışmanları Birliği'nin (ASCA) 2002 yılında yayınladığı Neden İlkokul Danışmanlığı isimli makaleden, Laura A. Kuhn tarafından 2004 yılında okul danışmanlarının rol ve görevleri konusunda öğrenci algıları konusunda yaptığı tezde kullanılması için alıntı yapılmıştır.

Çünkü birçok problem bu yıllarda ortaya çıkmaya başlamaktadır. Bu nedenle gerek bu davranışların düzeltilmesi gerekse ileriki yıllarda bu olumsuz davranışlardan korunmaları için önleyici çalışmaların yapılması önem taşımaktadır. Ayrıca küçük çocuklar, okula başlama, boşanma, sevilen bir hayvanın kaybı, bir kardeşin doğumu gibi konularda da yardım ve desteğe gereksinim duymaktadır (Aydın, 2012).

6-12 yaş grubu içinde ele aldığımız ilköğretim çağındaki öğrencilerin rehberliğe olan gereksinimleri Nelson (1972) tarafından 4 ana başlık altına özetlenmektedir.

1. Düzeltici rehberliğe olan gereksinimlere yönelik
2. Kısa süreli ya da acil yardıma olan gereksinimlere yönelik rehberlik
3. Araştırmaya, keşfetmeye olan gereksinime yönelik rehberlik
4. Gelişimsel gereksinimlere yönelik rehberlik (Akman, 1992).

Özgüven (2000) , bireyin ruh sağlığının bir bütün olarak algılanması, bireyin gelişim hızının yüksek olduğu bir döneme rastlayan ilköğretimde, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin okul öncesinden başlayarak ortaöğretimle bütünleştirilmesinin psikolojik danışmanlık anlayışına uygun olduğunu ifade ederek ilköğretimin gerekliliğine vurgu yapmıştır.

Tan (2000) ise ilköğretimde bireysel farkların çok görüldüğü bir eğitim düzeyi olduğunu, özrürlü öğrencilerin yanı sıra sosyoekonomik düzey yönünden dezavantajlı grupların da olabileceğini ifade ederek ilköğretimde çocuklara bireysel farklılıklara duyarlı uygun gelişim ortamlarının sağlanabilmesi için rehberlik hizmetlerine gereksinim olduğunu ifade etmiştir.

Kuzgun (2013) ise ilköğretim düzeyinde rehberlik hizmetlerinin verilmesinin nedenlerini aşağıdaki gibi sıralamıştır.

- Değerler, tutumlar alışkanlıklar gibi kişilik özellikleri çok erken yaşlarda kazanılmakta olup, bunlardan istenmedik olanlarının ileride değiştirilmesinde büyük güçlüklerle karşılaşmaktadır. Bu nedenle kişilik eğitimine çok erken yaşlarda başlanmalıdır.
- İlköğretim, öğrenciler arasında bireysel farklılıkların birçok yönden görüldüğü bir eğitim düzeyidir. Öğretimin bireysel gereksinimlere uyarlanabilmesi için öğrencilerin özellikleri sistemli olarak incelenmelidir.

- İlköğretimi bitirdikten sonra üst akademik eğitime, meslek eğitimine gitme ya da doğrudan çalışma yaşamında atılma gibi seçeneklerden birine yönelme sorunu olanlara karar vermede yardım sağlanmalıdır.

2.8 İLKÖĞRETİMDE REHBERLİK HİZMETLERİNİN KARAKTERİSTİK ÖZELLİKLERİ

Çocuğun okula başladığı 6-7 yaşlarından, ilköğretim diploması aldığı 15 yaşlarına kadar olan gelişim dönemini kapsayan temel eğitim süreci rehberlik hizmetleri açısından çok iyi değerlendirilmesi gereken bir dönemdir (Yeşilyaprak, 2013).

Bu dönemin özellikle birinci kademesinde çocuğun gelişim özellikleri dikkate alındığında, sunulan rehberlik hizmetlerinin, daha çok fiziksel faaliyete ve oyuna dayanması gereklidir. Çünkü bu yaşlar için oyun, doğal ve doğaçlama olarak, çocuğun kendini ifade etme ve iletişim kurma aracıdır. Üstelik gelişimi destekleme yönünden önemli işlevlere sahiptir. Bu yüzden rehberlik hizmetleri oyun aktiviteleri şeklinde sunulmalıdır (Yeşilyaprak, 2002).

Bir diğer karakteristik özelliği öğrencilerin yaşının ufak olması sebebiyle rehberlik öğretmenin aileler ile sürekli bir iletişim halinde olmasıdır. Sonraki gelişim dönemlerine oranla çocuğun ana babasına çok daha bağımlı olması, ilköğretim yıllarında aileye, çocuğun kişilik gelişimindeki rolüne paralel olarak çok daha büyük bir önem verilmesine neden olmaktadır (Akman, 1992). Özellikle kişiliğin oluştuğu erken çocukluk yıllarında anne babaların çocuklarına karşı tavır ve davranışları temel karakteristik özelliklerinin oluşması açısından büyük bir rol oynamaktadır. Kuzgun (2013) danışmanların ana baba ile ilişki kurmalarını gerektiren bazı durumları şu şekilde açıklamıştır.

- Danışmanlar gerek öğrencilerin istenmedik davranışlarının nedenini anlamak, gerekse yeni davranışların geliştirilmesinde anne babalara destek sağlamak için yakın ilişki içerisinde olmalılar.
- Danışman çocuk hakkında bilgi edinmek için ana baba ile ilişkiye girebilir. Elde edilen bilgiler ile çocuk için en uygun öğrenme ortamı sağlanabilir.

- Danışman çocuklarının gelişim hızları, başarı ya da başarısızlıkları hakkında bilgi vermek için ana babalarla ilişki kurma gereğini duyabilir.
- Okulun eğitim hedeflerini ve öğrencilerden beklentilerini ana balara açıklayarak, onlarla amaç birliği sağlamak da okul danışmanlarını görevleri arasında sayılmaktadır.
- Çocukta gözlenen davranış bozukluklarını düzeltici önlemleri ana baba ile paylaşmak ve bu önlemlerin uygulanmasında onların desteğini sağlamak.
- Danışmanların diğer bir yardımı çocuklarına karşı tutumlarını gözden geçirmelerini sağlamaktadır.

İlköğretimde öğrenciler, aynı sınıf arkadaşlarıyla yıllarca birlikte eğitim görürler. Sosyal ilişkilerin gelişimi, yakınlaşma, yardımlaşma, iş birliği gibi toplumsal özelliklerin geliştirilmesi açısından sınıfta olumlu bir ortam yaratılması çok önemlidir. Bu yüzden rehberlikte grup etkinlikleri yoğunluk kazanır (Yeşilyaprak, 2013).

Sınıf içi yapılan iyileştirmeler de ilköğretimde rehberliğin karakteristik özelliklerinden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. İlköğretimin ilk sınıflarında yürütülen rehberlik hizmetleri çocuğun kendisinden çok içinde bulunduğu ortama odaklanmıştır. Ortamı iyileştirme olarak adlandırılan bu yardımın amacı başta ana baba eğitimi konusunda aydınlatmaktadır (Kuzgun, 2013).

2.9 İLKÖĞRETİMDE REHBERLİĞİN AMAÇLARI

Milli Eğitim Bakanlığı Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yönetmeliği Birinci Kısım Üçüncü Bölümünde, Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetlerinin amacı;

“Türk Eğitim Sisteminin genel amaçları çerçevesinde eğitimde rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri temelde; öğrencilerin kendilerini gerçekleştirmelerine, eğitim sürecinden yetenek ve özelliklerine göre en üst düzeyde yararlanmalarına ve gizil güçlerini en uygun şekilde kullanmalarına ve geliştirmelerine yöneliktir.

Öğrencilere yönelik olarak düzenlenen her türlü rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri bu amaçlar doğrultusunda bütünleştirilerek verilir”

şeklinde ifade edilmektedir.

Peker (2010) ise rehberlik yardımının amacını, bireylerin kendi kişiliklerini daha iyi anlamalarını, problemlerine çözüm yolları bulmada kendi kendilerine yeter duruma gelmelerini sağlamaktır olarak ifade etmiştir. Bu genel amaçlar doğrultusunda ilköğretim düzeyinde rehberlik hizmetlerinin amaçları ise şu biçimde sıralamak mümkündür (Tan 2000; Yeşilyaprak 2002 ve Aydın 2012).

- Çocukların kendilerini ve çevrelerindeki diğer bireyleri daha iyi anlamalarına yardımcı olmak.
- Büyümekte olan çocukların gittikçe genişleyen bir çevrede sosyalleşmesini sağlamak.
- Çocuğun sağlıklı bir kişilik kazanmasına yardımcı olmak. Özellikle benlik saygısı, özyönetim, özdenetim, problem çözme ve karar verme gibi kişiliğin çeşitli yönlerini etkileyecek alanlarda bireysel gelişimlerini sağlamada destek olmak.
- Özel eğitim gerektiren öğrencileri belirlemek ve uygun hizmetleri bulmalarına yardımcı olmak.
- Çocuğun, kendisine ve meslek yaşamına ilişkin olumlu değer ve tutumlar geliştirmesi konusunda yol göstermek.
- Çocukların güvenliği, madde kullanımını önleme ve çocuk istismarı konusunda velilerle işbirliği içerisinde olmak.
- Anne-babalara; aile ortamında, insan ilişkileri ve çocukla iletişimlerinde karşılaşılan sorunlarla ilgili olarak yardımcı olmak.

2.10 İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Günümüze kadar ilköğretim rehberlik ve psikolojik danışmanlık servislerine yönelik çalışmaların sayısı çok az iken, ilköğretim öğrencileri ile rehberlik servislerinin çalışmalarına yönelik bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Kalın (1999) ilköğretim okullarında görevli rehber öğretmenlerin “ilköğretimde rehberlik” konusundaki görüşleri incelenmiştir. Bu araştırma için 180 ilköğretim okulunda görevli 240 rehber öğretmene anket uygulanmıştır. 200 tanesi ankete geri

dönmüş ve çeşitli nedenlerden ötürü 180 anket değerlendirmeye alınmıştır. Sonuçlar göz önüne alındığında ise, rehber öğretmenlerin çoğunun “öğretmen” statüsünü benimsemediği, hizmet süresinin, meslek statüsü tercihini etkilediğini, ergenlik dönemi ve özelliklerinin altıncı sınıftan itibaren, sigara ve zararlı alışkanlıklar konusunda beşinci sınıftan, verimli ders çalışma, rehberliğin tanıtımı ve zamanı ekonomik kullanma konularının dördüncü sınıftan itibaren ele alınması gerektiği görülmüştür. Ayrıca ilkokulda rehberliğin etkili olabilmesi için velilerin de işbirliğinin şart olduğu görülmüştür.

İlkokul rehberlik servislerine yönelik yapılan bir diğer çalışma ise Camadan ve Sezgin'in (2012) okul müdürlerinin okul rehberlik hizmetlerine ilişkin görüşleri üzerinedir. Bu araştırma için okullarında kadrolu olarak en az bir yıldır çalışan psikolojik danışmanın bulunduğu 19 okul müdürüyle , yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmanın sonucuna göre eğitsel rehberlikle ilgili çalışmaların daha çok öğrencilerin akademik başarılarının artırılmasına yönelik bilgilendirme seminerlerine yoğunlaştığını, kişisel rehberlikle ilgili test çalışmalarına önem verildiğini, mesleki rehberlik alanında liselerin tanıtılmasına önem verildiğine yönelik görüşler öne çıkmıştır.

Okul yöneticileri ile yapılan diğer bir çalışma Gündüz, İnandı ve Tunç'un (2014) Okul Yöneticilerinin Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetlerine İlişkin Görüşleri:Betimsel Bir Çalışma'dır. Bu çalışma için 203 okul yöneticisine ulaşılmış ve okullarında yer alan Psikolojik Danışma ve Rehberlik hizmetlerine ilişkin görüşlerini cinsiyet,branş,hizmet yılı,okul türü, psikolojik danışman sayısı ve öğrenci sayısı değişkenlerine göre incelenmiştir. Araştırma sonucunda, okul yöneticileri öğrenci sayısının az olduğu okullarda psikolojik danışmanların daha etkili çalıştığı görüşüne sahiptir. Yerleşim birimine göre ise, kasabalarda görev yapan okul yöneticileri kent merkezindekilere oranla psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin gerekliliğine daha fazla inandığı görülmüştür.Bunların yanı sıra okul türü değişkenine göre bakıldığında ise her öğretim kademesinde ve seviyesinde PDR hizmetlerinin gerekli ve etkili olduğu görüşünün yaygın olduğu görülmüştür.

Camadan ve Kahveci de (2013) okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin rehber öğretmene ilişkin algılarını inceledikleri bir çalışma yapmışlardır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2011-2013 öğretim yılında, Rize'de ilköğretim okullarında görev

yapan 181 yönetici ve 209 öğretmen oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak cümle tamamlama yöntemi kullanılarak metafor çalışması yapılmıştır. Araştırma sonucunda rehber öğretmen yöneticiler tarafından sırasıyla yol gösteren, problem çözeni geliştiren, keşfeden, dost, lider, koruyan ve yararsız olarak adlandırılırken, öğretmenler tarafından sırasıyla yol gösteren, geliştiren, problem çözen, dost, keşfeden, yararsız, lider ve koruyan şeklinde adlandırılmıştır.

Şahin (2008), ortaöğretimdeki öğrencilerinin psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri konusunda görüşlerini incelemiştir. Bu araştırma için 235 ortaöğretim öğrencisine “Okul Rehberlik Hizmetleri Ölçeği” ve “Öğrenci Kişisel Bilgi Formu” uygulanmıştır. Araştırma sonucuna bakıldığında ise, öğrenciler PDR hizmetlerini en çok verilen hizmetten en az verilen hizmete doğru sıralamışlardır. Bu sıralama konsültasyon hizmeti, yöneltme-yerleştirme hizmeti, izleme hizmeti, çevre ve veli ile ilişkiler hizmeti, oryantasyon hizmeti, araştırma ve değerlendirme hizmeti, bilgi toplama ve yayma hizmeti, bireyi tanıma hizmeti ve psikolojik danışma hizmeti olarak belirtilmiştir.

Karataş ve Baltacı (2013), ortaöğretim kurumlarında yürütülen psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine yönelik okul müdürü, sınıf rehber öğretmeni, öğrenci ve okul rehber öğretmenin görüşlerini belirlemeyi amaçlamıştır. Bunun doğrultusunda olgu bilim çalışması kullanmış ve katılımcıları için de 2010-2011 öğretim yılı içerisinde 16 sınıf öğretmeni, 23 öğrenci ve 7 okul rehber öğretmeni olmak üzere 52 kişi oluşturmuştur. Araştırma sonucunda sınıf öğretmenlerinin, öğrencilerin ve okul rehber öğretmenlerinin hepsinin okul psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerini farklı biçimlerde tanımlamışlardır. Araştırma sonuçlarına bakıldığında okul müdürleri ve sınıf rehber öğretmenleri rehberlik hizmetlerinin yeterli bulduğunu, öğrencilerin ise yarısının yeterli yarısının ise yetersiz bulduğunu belirtmiştir. Öğrencilerin psikolojik yardımı öncelikle kimden talep ettiklerine bakıldığında ise öğrenciler birinci sırada anne-babadan, ikinci sırada arkadaşlarından, üçüncü sırada rehber öğretmenlerinden, dördüncü sırada ise kendine yakın buldukları öğretmenlerinden yardım istedikleri görülmüştür. Rehber öğretmenlerin çoğunluğu ise öğrencilerin öncelikle rehberlik servisine, çok az kısmı öncelikle arkadaşlarına ve daha sonra da sınıf öğretmenlerine başvurduklarını belirtmişlerdir.

İlköğretim okullarında rehberlik etkinliği olarak nelerin yapıldığı, öğrenci beklentileri ile yürütülmekte olan rehberlik etkinlikleri arasında uyumun bulunup bulunmadığı sorusuna cevap arayan bir araştırma Güvendi (2000) tarafından yapılmıştır. İlköğretim okullarında yer alan 110'u erkek, 90'ı kız olmak üzere 200 öğrenciye uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarında, öğrencilerin çoğunluğunun rehberlik çalışmalarının kendileri ile birlikte hazırlanmasını istediği ve yürütülmekte olan rehberlik hizmetleri ile öğrenci beklentileri arasında uyum olmadığı görülmüştür.

Yine Fulya Yüksel Şahin'in 2008 yılında yaptığı diğer bir çalışma da öğretmen görüşlerine göre psikolojik danışma ve rehberlik servislerinin değerlendirilmesi üzerinedir. Bu çalışma için ilkokul ve ortaokuldan olmak üzere 204 öğretmen ile görüşülmüştür. Araştırma sonucuna göre ise öğretmenler rehberlik servislerini en çok verilen hizmetten en az verilene göre sıralamıştır. Bu sıralama; konsültasyon hizmetleri, psikolojik danışmanlık, bilgi toplama ve yayma, ön değerlendirme, oryantasyon, yerleştirme, araştırma ve değerlendirme hizmeti ve takip hizmeti şeklindedir.

Okul psikolojik danışmanlarının rol ve işlevleri konusunda çalışma ise 2008 yılında Fidan Korku Owen ve Dean W. Owen tarafından yapılmıştır. Bu çalışmada 90 okul yöneticisi ve 243 okul psikolojik danışmanı ile Rehberlik Hizmetlerine İlişkin Görüşler Anketi uygulanmıştır. Elde edilen bulgulara bakıldığında; yöneticilerin okul rehberlik programlarına karşı olumlu tutumları olduğu, psikolojik danışmanların yönetsel görevlere daha fazla zaman ayırdığı, her iki grubunda olumlu düşündüğü görülmüştür.

Kılıç (2010), ilköğretim birinci kademedeki yer alan yönetici, sınıf rehber öğretmeni ve rehber öğretmenin rehberlik görevleri ile ilgili bilgi düzeylerini ve hizmetler hakkında görüşlerini incelemiştir. Araştırmanın örneklemi, 72 yönetici, 59 rehber öğretmen ve 317 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda bakıldığında ise, okul yöneticilerinin kendi rehberlik görevlerini orta düzeyde, rehberlik öğretmenlerinin ortanın üstünde, sınıf öğretmenlerinin ortanın altında olduğu görülmüştür. Bunun yanı sıra araştırmada sınıf yöneticilerinin ve sınıf öğretmenlerinin rehberlik programını yeterli bulduğu görülürken, rehber öğretmenlerinin yetersiz gördüğü sonucuna ulaşılmıştır.

Karakuş (2008), rehberliğin konsültasyon kısmıyla ilgilenmiş ve ilkokullarda çalışan psikolojik danışmanların sınıf öğretmenleri ve sınıf rehber öğretmenleri ile yaptıkları konsültasyon çalışmalarını incelemiştir. Konsültasyon çalışmaları ile ilgili görüşlerin cinsiyet, yaş, mezun olunan bölüm, çalışma süresi ve okulda bulunan öğrenci sayısına göre farklılık gösterip göstermediğine bakılmıştır. 17 ilköğretim okulunda görev alan 19 psikolojik danışman, 167 sınıf öğretmeni ve 100 sınıf rehber öğretmeni olmak üzere toplamda 286 kişi bu çalışmaya katılmıştır. Araştırma sonucunda psikolojik danışmanların sınıf rehber öğretmenleri ile daha çok sınıf rehberliği çalışmaları, davranış sorunlarıyla başa çıkabilme, Bireysel Eğitim Planı hazırlama konusunda konsültasyon çalışması yaptıkları ortaya çıkmıştır. Sınıf öğretmenlerinin ise daha çok başarı düşüklüğü, davranış sorunları ve ailevi sorunlar sebebiyle psikolojik danışmandan yardım aldığı görülmüştür. Psikolojik danışmandan yardım alınırken ise öğretmenlerden bilgi aldığı, öğrenci ve velilerle görüştüğünü, gerekli gördüğünde ilgili kurumlara yönlendirdiği ifade edilmiştir.

Ebeveynlerin okul psikolojik danışmanın role ve görevlerin yönelik algılarının incelendiği bir çalışma da Zabel (2007) tarafından yapılmıştır. Bu çalışma için literatür tarama yöntemi kullanılmış ve bu doğrultuda 15 makale üzerinde çalışılmıştır. Araştırma sonucunda ebeveynlerin okul psikolojik danışmanın rol ve görevlerine ilişkin algılarının kısıtlı olduğu görülmüştür. Ayrıca anne babaların, yürütülen okul rehberlik programının çocukların ihtiyaçlarına yönelik olmasını istedikleri, okul psikolojik danışmanın çocukların kendi duygularını anlamada, duygularını davranışlarına nasıl yansıtacakları, kendi davranışları için sorumluluk almaları ve benlik algılarını arttırmaları konusunda yardım etmesini talep ettikleri görülmüştür. Ebeveynlerin okul psikolojik danışmanı hakkında daha çok bilgi sahibi olabilmesi için eğitim verilmesi gerektiği önerilmiştir.

Güven (2002), ilköğretimde yer alan velilerin rehberlik anlayışı ile öğrencilerin rehberlik ihtiyaçlarının karşılanma düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Bu araştırma için dördüncü ve beşinci sınıfta okuyan 150 öğrenci ve bu öğrencilerin velileri kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda, velilerin rehberlik anlayışları ile öğrencilerin genel, kişisel ve mesleki rehberlik ihtiyaçlarının karşılanması arasında anlamlı bir ilişki bulunurken, eğitsel rehberlik ihtiyaçlarının karşılanması konusunda ise anlamlı bir ilişki olmadığı ortaya çıkmıştır.

Bardhoski ve Duncan (2009), köy okulu yöneticilerinin okul psikolojik danışman görevlerine ilişkin görüşlerini araştırmıştır. Bu araştırma için 582 okul yöneticisi ile iletişime geçilmiştir. Araştırma sonucunda, katılımcıların yaklaşık %93'ü önleyici çalışmaların önemli olduğunu belirtirken, arkasından bireysel danışmanlık ve toplumsal kaynakların kullanılması görevlerinin önemi ortaya çıkmıştır.

Yöneticilerin okul rehberlik servisin ilişkin algılarının ve memnuniyetlerinin araştırıldığı bir diğer araştırma, Beesley ve Frey (2006) tarafından yapılmıştır. Bu araştırmaya 303 yönetici dâhil edilmiş, bu araştırma sonucunda genel olarak rehberlik servislerinden memnun oldukları görülmüştür. Fakat bu memnuniyet ilkokul, ortaokul, lise düzeylerine ve hizmet alanına göre değişiklik göstermiştir. Okul yöneticilerinin, rehberlik servisinin hizmet alanına göre memnuniyetleri göz önünde alındığında ilk sırada sınıf rehberliği bulunurken, azalan sırada diğer alanlar grup rehberliği, bireysel rehberlik, program düzenleme, akademik planlama, testler, kariyer danışmanlığı şeklindedir.

Dana C. Gillilan da 2006 yılında, bir ilçe okulunda yer alan ilkokul rehber öğretmenlerine yönelik ebeveynlerin görüşlerine yönelik bir araştırma yapılmıştır. 1136 anne babanın katıldığı araştırmada, yalnızca %30' u okul psikolojik danışmanlarının sorumluluklarını doğru sayabilmiştir. Doğru cevaplar içerisinde öğrenciler ile bireysel olarak tanışır, sınıflarda dersler verir ve öğrenci destek gruplarını oluşturur bulunmaktadır.

Shi, Liu ve Leuwerke de 2014 yılında lise öğrencileri ile bir çalışma yapmışlardır. Çin'de bulunan iki lisede yer alan öğrencilerin, okul psikolojik danışmanlarına yönelik algıları incelenmiştir. Daha önce servisten yararlanan öğrencilerin, yararlanmayanlara göre daha yüksek oyladığı görülmüştür. Okul psikolojik danışmanların öğrenciler tarafından değerlendirilmesi sonucu, en yüksek oranda arkadaşlıkları ve ulaşılabilirlikleri ifade edilmiştir. Ardından açıkça anlatabilme yeteneği, öğrencilere ulaşılabilirliği, öğrencilerin görüşlerini anlayabilme şeklinde devam etmektedir. Bunlarından dışında okul psikolojik danışmanların geliştirmesi gereken özellikleri ise kariyer danışmanlığı ve başarı testleridir.

Jenna Marchetta (2011) öğretmenlerin okul psikolojik danışmanlara yönelik algılarını incelemiş, bunun sonucunda öğretmenlerin %67'sinin okullarında yer alan rehberlik servisinden oldukça memnun olduğu görülmüştür. İlkokul öğretmenlerinin

ortaokul ve lisede yer alan öğretmenlerle karşılaştırıldığında daha memnun oldukları sonucuna varılmıştır.

Öğretmenlerin okul psikolojik danışmanlarının rollerine yönelik yapılan diğer bir araştırma da Lepak tarafından 2008 yılında yapılmıştır. Bu araştırma sonucunda da, okul psikolojik danışmanların test/yorumlama ve bireysel danışmanlığın yeterli düzeyde bu görevi yaptıkları ortaya çıkmıştır. Bunun yanı sıra rehber öğretmenlerin bir haftada en çok bireysel danışmanlık, kriz yönetimi ve grup rehberliğine vakit ayırdıkları görülmüştür.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırma modeli, araştırmanın evreni, örnekleme, araştırmada kullanılan veri toplama aracı, verilerin toplanması ve verilerin analizine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

3.1 ARAŞTIRMANIN MODELİ

Bu araştırma nitel araştırma yöntem ve teknikleri kullanılarak yapılandırılmıştır. Yıldırım ve Şimşek (2006) nitel araştırma yöntemini gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak ifade eder

Araştırmada ilkokul öğrencilerinin okullarında yer alan rehberlik servisine ilişkin görüşleri ve yararlanmaya düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda öğrencilere yöneltilen sorular sonucunda alınan cevaplar betimsel analizi yöntemi ile değerlendirilmiştir. Alınan cevaplar doğrultusunda temalar oluşturulmuş ve sonuç yorumlanmıştır.

3.2 ÇALIŞMA GRUBU

Bu araştırmanın evrenini Kocaeli ili Çayırova ilçesinde psikolojik danışma ve rehberlik servisi bulunan ve Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi ilkokullarda 2014-

2015 eğitim-öğretim yılı süresince eğitim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme oluşturulurken kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini, psikolojik danışma ve rehberlik servisi bulunan ilkokulda yer alan 100 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma süresince 128 öğrenci ile görüşülmüş, cevap vermek istemeyen veya cevap veremeyen öğrenciler örnekleme katılmamıştır. Bunun yanı sıra öğrencilerin kendilerini ifade edebilme yeteneklerinin daha gelişmiş olması ve okullarında yer alan rehberlik servisinin çalışmalarından yararlanma süreleri göz önüne alınarak 1. sınıfta yer alan öğrenciler ve özel gereksinim ihtiyacı duyan kaynaştırma öğrencileri çalışmaya dâhil edilmemiştir.

3.3 VERİ TOPLAMA ARACI

Çalışmada verileri toplamak için, ilkokul öğrencilerinin rehberlik servisine ilişkin görüşlerinin alınması amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu (EK-1) hazırlanmış ve öğrenciler ile bireysel görüşmeler yapılmıştır.

Veri toplama aracı, uzman görüşüne başvurulmadan önce 5 soru şeklinde yer almıştır. Sorular, aşağıda yer aldığı biçimde, alanında uzman bir akademisyen ve bir rehber öğretmen tarafından kontrol edilmiştir.

- 1)Okulunuzda yer alan rehber öğretmenin görevi nelerdir?
- 2)Okul rehberlik servisinden kimler yararlanabilir?
- 3)Daha önce servisten yararlandınız mı? Hangi konuda yararlandınız?
- 4)Rehber öğretmeninizin çalışmalarından memnun musunuz?
- 5)Okul rehberlik servisinden ve rehber öğretmenden istekleriniz nelerdir?

Uzman görüşü doğrultusunda “rehber öğretmeninizden memnun musunuz?” sorusu, öğrencilerin doğrudan rehber öğretmenlerini değerlendirmelerini içerdiğinden, öğrenciler üzerinde endişe yaratacağı için dâhil edilmemiştir. Bu soru dışında yer alan sorular ile yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuştur.

3.4 VERİLERİN TOPLANMASI VE ANALİZİ

Verilerin toplanması aşamasında örnekleme alınan okullarda yer alan öğrenciler ile 2014-2015 eğitim-öğretim yılının Şubat-Nisan arasında görüşmeye alınmıştır. Görüşmeye başlamadan önce görüşme yapılan kişilere çalışmanın amacı, içeriği, gizliliği ve nasıl gerçekleştirileceği konusunda kısa bir bilgilendirme yapılmıştır. Görüşmeler, okulun rehberlik servisinde yapılmış olup, alınan cevaplar öğrencilere bilgilendirme yapılarak yazılı olarak kaydedilmiştir. Her görüşme birden başlayarak numaralandırılmıştır. Görüşmeler, yaklaşık olarak 15-20 dakika arasında sürmüş olup, görüşmeye çağırılan öğrenci cevap vermek istemediği takdirde görüşmeye dâhil edilmemiştir. Tüm öğrencilere görüşme formunda yer alan aynı sorular sorulmuş, öğrenci cevap vermekte zorlandığı takdirde sorular farklı kelimelerle ve geniş açıklama ile birlikte tekrar sorulmuştur.

Araştırma sonucu elde edilen veriler, betimsel analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir. Betimsel analiz, çeşitli veri toplama teknikleri ile elde edilmiş verilerin daha önceden belirlenmiş temalara göre özetlenmesi ve yorumlanmasını içeren bir nitel veri analiz türüdür. Bu analiz türünde araştırmacı görüştüğü ya da gözlemiş olduğu bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtabilmek amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verebilmektedir.(Özdemir,2010)

Görüşmeler sonucu oluşan yazılı metinler incelenerek, araştırmanın amacına uygun veriler kodlanmış, kodlanan verileri genel düzeyde açıklayan kategorilere ayrılmıştır. Her tema yüzdelerle ifade edilmiş olmasına rağmen burada yer alan yüzdeler nicel araştırmalarda olduğu gibi istatistiki karşılaştırma yapmak için kullanılamamaktadır. Araştırmada yer alan yüzdeler, nitel araştırmanın özellikleri bakımından sıralama ve fikir verme amaçlıdır.

Elde edilen bulgular tablolar halinde düzenlenmiş, görüşme yapılan öğrenciler cinsiyetlerine göre iki gruba ayrılmıştır. Kız öğrenciler K1' den başlanarak K50' ye kadar, erkek öğrenciler ise E1' den başlanarak E50' ye kadar kodlanarak belirtilmiştir. Tablolarda öğrencilerin sınıf düzeylerinin belirtilmesi açısından, katılımcıların sınıf düzeylerine de yer verilmiştir. Bulguların yorumlanmasında, öğrencilerin görüşlerinden alıntılar yapılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Araştırmada elde edilen bulgular, araştırmanın alt amaçlarını açıklayacak şekilde tablolar halinde sunulmuş ve daha sonra da açıklaması yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına ilişkin bulgulardan önce araştırmaya katılan öğrencilere ait kişisel bilgiler verilmiştir.

4.1 ARAŞTIRMA GRUBUNDAKİ ÖĞRENCİLERE AİT SAYISAL BİLGİLER

Araştırmaya katılan rehber öğretmenlere ait kişisel bilgiler ve bu öğrencilerin araştırma örneklemini içindeki yüzdeler Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. Görüşme yapılan öğrencilere ait sayısal bilgiler.

Sınıf	2.Sınıf	3.Sınıf	4.Sınıf	Toplam	Yüzdeler%	
	n1	n2	n3	N		
Cinsiyet	Erkek	13	21	16	50	50
	Kız	10	15	25	50	50
	Toplam	23	36	41	100	100

Tablo 1’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğrencilerin %50’sini kızlar, %50’sini erkekler oluşturmaktadır. Araştırmaya 2.sınıf düzeyinden 23 kişi, 3.sınıf düzeyinden 36 kişi 4.sınıf düzeyinden 41 kişi katılmıştır.

4.2 İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN REHBER ÖĞRETMENİN GÖREVLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLER

Öğrencilerin rehber öğretmenlerin görevlerine ilişkin görüşleri Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4. Öğrencilerin Rehber Öğretmenin Görevlerine İlişkin Görüşleri

Kategoriler	Kategorilere Katılan Öğrenciler			Yüzdeler%
	2.Sınıf	3.Sınıf	4.Sınıf	
Seminer Verilmesi	K41, K42, K43, K44, K45, K47, K48, K49, K50 E36, E37, E38, E39, E43, E44, E45, E46, E47	K3, K4, K5, K9, K11, K14, K15 E3, E4, E5, E7, E8, E9, E10, E11, E13, E16, E17, E18, E19, E20	K19, K21, K22, K23, K26, K28, K29, K33, K34, K35, K36, K37, K39, K40 E25, E26, E29, E30, E31, E32, E33, E34, E35, E48	62

Problemlerin Dinlenmesi, Çözüm Bulunması Ve Öğrenciler İle Konuşulması	K41, K49 E37, E38, E39, E44, E49	K2, K7, K10, K12 E2, E5, E10, E11, E12, E15, E19, E21	K16, K18, K21, K24, K27, K28, K32, K33, K36, K38, K39 E24, E25, E31, E33, E34, E48	36
Ailelere Yönelik Çalışmalar	K41, K42, K43, K44, K46, K47, K48, E36, E39, E41, E46, E47	K1, K7, K8 E1	K25, K27, K30, K31, K33, K34, K40 E26, E27, E30, E31, E33, E50	29

Ders çalışma programı hazırlanması	K42, K50 E41, E45	K8 E6, E14, E18,	K17, K20, K21, K27, K28, K30 E22, E23, E25, E26, E28, E32	20
Çocukları sakinleştirilmesi, mutlu edilmesi	K45, K47, K49 E37, E41, E42, E46	K3, K6, K10, K13 E21	K16, K21, K23, K32 E34, E48	18
Öğrenciler arasında yaşanan gerginliklerin ortadan kaldırılması	K43, K44 E36, E43, E47	K1, K2, K3, K4, K5, K11, K13 E3, E6, E8, E17	E29	17
Pano hazırlanması	K48, K49, K50 E40, E41, E42, E44	E11, E17		9

Test uygulanması	E43		K24, K25, K26, K33, K36 E31	7
Başarısız olanlara destek olunması	E45	K42, K50 K15 E6	E35	6
Öğrencilerin okula uyumunu sağlama		K1, K9		2

“Sizce rehber öğretmen okulda ne iş yapar” sorusuna; öğrencilerin %62’ si seminer verme cevabını vermiştir. Araştırmaya katılan öğrencilere ait dikkat çekici görüşler;

2. Sınıf öğrencisi E47;

“rehber öğretmen sınıflara gelir, bize özel bölgelerimizi korumamızı anlatır, arkadaşlarımıza sinirlenmememiz için ne yapmamız gerektiğini söyler, projeksiyondan resimler gösterir”,

3.sınıf öğrencisi E3;

”sınıflara gelir, bize resimli broşürler dağıtır, sınıf kurallarını öğretir, bütün sınıflara seminer verir” diye cevap verirken,

4.sınıf öğrencisi E30;

” verimli ders çalışma yöntemleri, şiddet kullanmama, ortaokula hazırlık gibi konularda seminerler verir. Eğlenceli hale getirmek için bizi de anlatıma katar, renkli etkinlikler dağıtır” şeklinde cevap vermiştir.

“Sizce rehber öğretmen okulda ne iş yapar” sorusuna; öğrencilerin %36’sı problemlerin dinlenmesi, çözüm bulunması ve öğrenciler konuşulması cevabını vermişlerdir. Araştırmaya katılan öğrencilerden bazılarının görüşleri şu şekildedir;

2.sınıf öğrencisi E39;

“ arkadaşlarımızla kavga ettiğimizde, rehber öğretmene geliriz, bize çözüm bulur.”,

3.sınıf öğrencisi E21;

“Bizi dinler canımızı sıkan şeylerin aslında saçma şeyler olduğunu gösterir.” ,

4. Sınıf öğrencisi E24;

“problemlerimi anlattığımda benim farklı düşünmemi sağlar. Birlikte farklı çözüm yolları bulmaya çalışırız” şeklinde cevap vermiştir.

“Sizce rehber öğretmen okulda ne iş yapar” sorusuna; %29’u ailelere yönelik çalışmalar cevabını vermiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerden bazılarının görüşleri şu şekildedir;

2. sınıf öğrencisi K41;

“...bazen ailelerimize kâğıt gönderir. Onları çok amaçlı salona toplayıp, bir şeyler anlatır.”,

3. Sınıf öğrencisi K8;

“Bizimle konuşur, daha sonra anne babalarımızı arayıp odasına çağırır ve onlara bize nasıl davranmaları gerektiğini anlatır” diye cevap verirken,

4. Sınıf öğrencisi E33;

“Bize nasıl seminer veriyorsa, ailelerimize de seminer verir. Onlara düzgün anne baba olsunlar diye öğütler verir.” Şeklinde cevap vermiştir.

“Sizce rehber öğretmen okulda ne iş yapar” sorusuna; %20’si ders çalışma programı hazırlaması cevabını vermiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerden bazılarının görüşleri şu şekildedir;

2.sınıf öğrencisi E45;

“dersleri anlamadığımızda, canımız çalışmak istemediğinde öğrencilere saatli program hazırlar. Bizde o programa uyduğumuzda o saatleri boyarız”,

3.Sınıf öğrencisi E6;

“Okumayı bilmeyenlere çalışma programı hazırlar, bu programı ailelere verir böylece çocukları çalıştırır.”

4. Sınıf öğrencisi E25;

“çalışma programı hazırlar, öğrenciler bu programa uyar ve başarılı olurlar.” şeklinde cevap vermiştir.

“Sizce rehber öğretmen okulda ne iş yapar “ sorusuna ; %”18’si çocukları sakinleştirir ve mutlu eder cevabını vermiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerden bazılarının görüşleri şu şekildedir;

2.sınıf öğrencisi K47;

“diyelim ki biz ağladık. .Bizimle konuşur güldürür, mutlu eder”,

3.sınıf öğrencisi K4;

“kavga eden çocukları, sinirli çocukları odasına alır, düşündürür, çocuk sakinleşir”

4.sınıf öğrencisi K21;

“çocukların mutsuzluğunu odasına alıp, etkinlikler yaparak yok eder. Rehber öğretmenin yanına gidenler mutlu gelir genelde” olarak cevap vermiştir.

Öğrencilerin %17’si ise “Sizce rehber öğretmen okulda ne iş yapar “ sorusuna öğrencilerin arasında yaşanan gerginlikleri ortadan kaldırır cevabını vermiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerden bazılarının görüşleri şu şekildedir;

2.sınıf öğrencisi K44;

“kavga ettiğimizde arkadaşlarımızla bizi barıştırır, birbirine vurmama kâğıdı imzalatır böylece aramızı düzeltir”,

3.sınıf öğrencisi K1;

“okulda kavga edenleri ayırır, onları dövmeden düzeltir”,

4.sınıf öğrencisi E29;

”arkadaşlarımızla aramızı düzeltir, dost olmayı öğretir ve aramızda yaşanan sorunları çözmemize yardım eder” şeklinde cevap vermiştir.

Öğrencilerin %9’u da bu soruya pano hazırlar cevabını vermiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerden bazılarının görüşleri şu şekildedir;

2.sınıf öğrencisi K50;

” Bizim koridorlarda olan panolara resimler asar, mesela şu an asılı o resimler bize kendimizi korumamızı öğretir.”,

3.sınıf öğrencisi E11;

” her ay panolara bir konu asar ve okumamızı ister. Eğlenceli hikâyeler, resimler... Teneffüslerde onları okuyabiliyoruz”

2.sınıf öğrencisi E44;

“rehber öğretmen panoları hazırlar. Bu panolarda doğru temizlik, doğru arkadaşlık, bağımlılık gibi konular yer alır. Biz boş zamanlarda okuruz” olarak cevap vermiştir.

Test uygulaması cevabını ise öğrencilerin %7’si vermiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerden bazılarının görüşleri şu şekildedir;

4.sınıf öğrencisi K24;

”Sınıflara gelip bize testler uygular. Bu testlerin değerlendirmesini rehber öğretmen yapar ve sonuçları bizimle tartışır”

2.sınıf öğrencisi E43;

“bize boşluk doldurmalı kâğıtlar dağıtır. Adı anketi galiba. Bu anketleri bize yapar, bizi tanımaya çalışır” şeklinde cevap vermiştir.

Son olarak da öğrencilerin %6’sı başarısız olanlara destek olur ve %2’si de öğrencilerin okula uyumunu sağlar cevabını vermiştir. Araştırmaya katılan %6’lık öğrencilerden K15;”okuma yazma bilmeyenleri odasına alır, çalışmalar yapar. Bazıları öğrenir, bazıları ise öğrenemeyip geri gelir “ cevabını verirken, %2’lik öğrencilerinden K9;”okula gelmek istemeyen öğrenciler olursa, onları okula alıştırmaya çalışır. Bir sürü eğlenceli etkinlik yapar çocukları alıştırabilmek için” cevabını vermiştir.

4.3 İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN GÖZÜNDEN, PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK SERVİSİNDEN KİMLERİN YARARLANABİLECEĞİNE DAİR GÖRÜŞLER

Öğrencilerin rehber öğretmenlerin görevlerine ilişkin görüşleri Tablo 5 ‘de verilmiştir.

Tablo 5. Psikolojik Danışma ve Rehberlik Servisinden Kimlerin
Yararlanabileceğine Dair Görüşler

Kategoriler	Kategorilere Katılan Öğrenciler			Yüzdeler%
	2.Sınıf	3.Sınıf	4.Sınıf	

Herkes	K41, K43, K44, K47, K48	K1, K3, K5, K9, K10, K16	K17, K18, K21, K24, K25, K26, K31, K33, K34, K36, K38, K39	41
	E37, E39, E43, E46, E49	E8, E11, E14, E15, E17, E19, E20	E24, E26, E29, E31, E33, E48	
Sadece problemi olanlar(ağlayan, kavga eden, ders çalışmayan vb.)	K42, K45, K49, E38, E40, E42, E45, E47	K2, K8, K11, K14, K15	K19, K20, K28, K29, K32, K100	32
		E2, E4, E5, E6, E9, E12, E13, E21	E22, E27, E28, E34, E35	
Öğretmenin gönderdikleri veya rehber öğretmenin çağırtdıkları	K46, K50 E16, E36, E44	K4, K6, K7, K13 E3, E10, E18	K23, K30, K35 E23, E25, E30, E32, E50	20

	E41	K12	K22	5
Bilmiyorum		E1, E7		

“Sizce rehberlik servisinden kimler yararlanır?” sorusuna, öğrencilerin %41’i herkes cevabını vermiştir. Araştırmaya katılan öğrencilere ait dikkat çekici görüşler;

2.sınıf öğrencisi K48;

“ *isteyen herkes önce öğretmeninden izin alabilirse gidebilir*”,

3.sınıf öğrencisi K3;

” *herkes gidebilir, sıkıntısı olmasına gerek yok*”

4.sınıf öğrencisi K17;

“*konuşmak isteyen, problemi olan olmayan her öğrenci faydalanabilir*” şeklinde cevap vermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin %32’si rehberlik servisinden sadece problemi olanların faydalanabileceği cevabını vermiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerden bazılarının görüşleri şu şekildedir;

2.sınıf öğrencisi E47;

“ *okul içerisinde kavga edenler rehberlik servisine gelir*”,

3.sınıf öğrencisi E21;

”*sıkıntısı olanlar faydalanır. Problemi olmayanlar niye gitsin ki rehber öğretmene?*”

4.sınıf öğrencisi E28;

“*sınıfın huzurunu bozanlar, ders çalışmayanlar, ailesiyle kavga edenler... Yani sıkıntısı olanlar rehber öğretmenlerden yardım isterler*” şeklinde cevap vermiştir.

Rehberlik servisinden sadece öğretmenlerin gönderdiklerinin ve rehber öğretmenin çağırdıklarının faydalanacağı şeklinde cevap verenler, araştırmaya katılan öğrencilerin %20’i sidir. Araştırmaya katılan öğrencilerden bazılarının görüşleri şu şekildedir;

2.sınıf öğrencisi E44;

“*Öğretmen kimi göndermek isterse o rehberlik servisine gider*”,

3.sınıf öğrencisi E18;

“Rehber öğretmenin çağırmadıkları gidemez. Önce rehber öğretmen listesini yapar, sonra istediklerini çağırır”

4.sınıf öğrencisi E50;

“Her isteyen rehberlik servisine gidemez. Ya öğretmen ya da rehber öğretmen çağırırsa gidilebilir. Yoksa herkes gitmek ister gereksiz olur.” şeklinde görüşlerini belirtmiştir.

Bu görüşlerin yanı sıra araştırmaya katılan öğrencilerin %5 ‘i kimin rehberlik servisinden yararlanıp kimin yararlanamayacağını bilmediklerini ifade etmiştir.

4.4. PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK SERVİSİNE YAPILAN BAŞVURULARIN BAŞVURU ŞEKİLLERİNİN DAĞILIMI

Araştırmaya katılan öğrencilerden psikolojik danışma ve rehberlik servisinden yararlanmış olanların başvuru şekillerinin dağılımı Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Başvuru Şekillerinin Dağılımı

Başvuru Şekli	Sınıf Düzeyi			Yüzdeler%
	2.Sınıf	3.Sınıf	4.Sınıf	
Veli Başvurusu	7	9	9	25
Öğrenci Başvurusu	2	5	10	17
Öğretmen Başvurusu	5	7	4	16
Toplam	14	21	23	58

Araştırmaya katılmış olan öğrencilerin % 58’i öğrenim hayatları boyunca en az bir kez psikolojik danışma ve rehberlik servisinden yararlanmışlardır.

Sınıf düzeylerine göre incelendiğinde 2.sınıf düzeyindeki öğrencilerin %5'i öğretmen tarafından, %7'si veli tarafından rehberlik servisine yönlendirilirken, %2'si kendisi başvurmuştur. 3.sınıf düzeyinde yer alan öğrencilerin %7'si öğretmen tarafından i %9'u veli tarafından yönlendirilmiş ve %5'i de kendisi görüşme talep etmiştir. 4.Sınıf düzeyinde ise öğrencilerin %4'ü öğretmen tarafından, %9'u veli tarafından yönlendirilirken, %10'u kendisi başvurmuştur.

Toplama bakıldığında öğrencilerin %25'i veli başvurusu , %17'si kendi talebiyle rehberlik servisine başvururken, %16'sı öğretmen başvurusu ile servise başvurmuştur.

4.5. PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK SERVİSİNE YAPILAN BAŞVURULARIN CİNSİYET DAĞILIMI

Araştırmaya katılan öğrenciler arasından rehberlik servisinden yararlanmış olan öğrencilerin cinsiyet dağılımı Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. Başvuruların Cinsiyet Dağılımı

Sınıf	2.Sınıf	3.Sınıf	4.Sınıf	Toplam	
Cinsiyet	Kız	8	12	15	35
	Erkek	6	9	8	23
	Toplam	14	21	23	58

Araştırmaya katılmış olan öğrencilerden 58'i psikolojik danışma ve rehberlik servisinden yararlanmışlardır.

Sınıf düzeylerine göre incelendiğinde, 2.sınıf düzeyinde rehberlik servisinden yararlanan 14 öğrencinin ,%8'i kız, %6'sı erkektir. 3.sınıf düzeyinde rehberlik

servisinden yararlanan 21 öğrencinin, %12'si kız, %9'u erkektir. 4.sınıf düzeyinde rehberlik servisinden yararlanan 23 öğrencinin ise %15'i kız, %8'i kızdır.

4.6 ÖĞRETMENLERİNİN YÖNLENDİRMESİ İLE PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK SERVİSİNE GELEN ÖĞRENCİLERİN YÖNLENDİRİLME SEBEPLERİ

Öğretmenlerin yönlendirmesi ile psikolojik danışma ve rehberlik servisine gelen, 16 öğrencinin yönlendirilme sebeplerine Tablo 8'de yer verilmiştir.

Tablo 8. Öğretmen Yönlendirmesi ile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Servisine Gelen Öğrencilerin Yönlendirilme Sebepleri

Yönlendirilme Sebepleri	Öğrenci Sayısı	Yüzdeler%
Akademik Başarısızlık	6	37
Yetersiz Arkadaşlık İlişkisi	4	25
Ailevi Problemler	3	19
Sınav Kaygısı	2	13
İçe Kapanıklık	1	6

Psikolojik danışma ve rehberlik servisine, öğretmenleri tarafından yönlendirilen öğrencilerin %37'lik kısım akademik başarısızlık , %25'i yetersiz arkadaşlık ilişkileri, %19'u ailevi problemler, %13'ü sınav kaygısı ve %6'sı içe kapanıklık sebebiyle görüşmeye alınmışlardır.

Genel olarak yetersiz arkadaşlık ilişkileri, içe kapanıklık ve sınav kaygısı ile psikolojik danışma ve rehberlik servisine görüşmeye alınan öğrenciler, neden yönlendirildikleri konusunda bilgi sahibi olmamaktadırlar. Bunun dışında ailevi problemler ve akademik başarısızlık sebebiyle yönlendirilen öğrenciler gelme sebeplerinin farkında olup, bu konu ile ilgili şunları belirtmişlerdir.

4.sınıf öğrencisi K27;

“...Öğretmenim çalışma programı yapması için gönderdi rehber öğretmene beni. Birlikte program ayarladık, ben ona uymaya çalıştım. Ara ara yine gidiyorum yanına...”

3.sınıf öğrencisi E11;

“...Benim babam öldüğü için ben çok fazla konuşmuyordum. Öğretmenim de beni rehber öğretmenin yanına göndermişti. Sohbet ettik, konuştuk, bana günlük yazdırdı...”

2.sınıf öğrencisi E41;

“...Benim anne baba boşandığı için öğretmen beni gönderdi. Rehber öğretmen ben babamı özlediğimde ona gitmek istediğimde beni dinliyordu. Annemle konuşuyordu...”

4.7 VELİLERİN YÖNLENDİRMESİ İLE PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK SERVİSİNE GELEN ÖĞRENCİLERİN YÖNLENDİRİLME SEBEPLERİ

Velilerin yönlendirilmesi ile psikolojik danışma ve rehberlik servisine gelen 25 öğrencinin yönlendirilme sebeplerine Tablo 9’da yer verilmiştir.

Tablo 9. Velilerin Yönlendirmesi ile Psikolojik Danışma ve Rehberlik Servisine Gelen Öğrencilerin Yönlendirilme Sebepleri

Yönlendirilme Sebepleri	Öğrenci Sayısı	Yüzdelerik%
Ailevi Problemler	7	28
Akademik Başarısızlık, Ders çalışmada İsteksizlik	6	24

Yetersiz Arkadaşlık İlişkisi	5	20
Tırnak yeme, parmak emme vb.	5	20
İçe Kapanıklık	2	8

Psikolojik danışma ve rehberlik servisine veliler tarafından yönlendirilen öğrencilerin %28'si ailevi problemler, %24'ü akademik başarısızlık -ders çalışmada isteksizlik,%20'si yetersiz arkadaşlık ilişkileri ve tırnak yeme, parmak emme vb. %8'i ise içe kapanıklık sebebiyle görüşmeye alınmışlardır.

Öğrencilerin birçoğu psikolojik danışma ve rehberlik servisine velileri tarafından yönlendirildiklerini bilmezken, aralarında anne-babaları tarafından yönlendirildiklerini bilenler de mevcuttur. Bu öğrencilerin, bu konu ile ilgili görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

4.Sınıf öğrencisi K17;

“Evde ders çalışmıyordum. Anne babam sürekli bana bağırdı. Ben yine de çalışmayı televizyon izliyordum. Sonra annem rehber öğretmene beni söyledi, yanına aldı. Rehber öğretmenle çalışma programı hazırladık. Ben de ona uymaya çalışıyorum.”

3.Sınıf öğrencisi K8;

“Ben birkaç kez gittim rehber öğretmene. O çağırdı beni. Resim yaptırdı. Kardeşimle ilgili sorular sorunca sevmediğimi anlattım. Galiba annem ona söylemiş. Ben evde hep kardeşime vuruyordum. Annem kızılıyordu.”

2.sınıf öğrencisi K45;

“Benim anne babam boşandı. Biz abimle yurttan geldik. Annemle odasına gitmiştik. Sonra beni yanına almaya başladı.”

4.8 ÖĞRENCİLERİN PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK SERVİSİNDEN BEKLENTİLERİ

İlkokul öğrencilerinin psikolojik danışma ve rehberlik servisinden beklentilerine Tablo 10' da yer verilmiştir.

Tablo 10. İlkokul öğrencilerinin beklentileri.

Öğrencilerin Beklentileri	Kategorilere Katılan Öğrenciler			Yüzdelerik%
	2.Sınıf	3.Sınıf	4.Sınıf	
Herkesin görüşmeye alınabilmesi ve görüşmeye gelenlerin daha sık görüşmeye alınması.	K42, K44, K45, K49, E38, E39, E44, E49	K2, K5, K13, K14 E7, E11, E13, E15, E17, E19	K21, K23, K26, K28, K30, K31, K32 E29, E30, E32, E35, E46	30

	K46, K47 E42, E45, E47	K4, K6, K7, K9 E3, E10, E12, E14, E16, E20	K20, K22, K27, K34, K35, K37, K40 E25, E26, E27, E28, E33, E50	
Daha çok seminer verilmesi				28
	K41, K43, K48 E37, E40	K11, K12, K15 E6, E8	K29 E22, E23	13
İstenildiği an ulaşılabilmesi	E36, E41	K1, K3, K8 E4, E5, E9, E18, E21	K18, K19	12

Daha çok pano hazırlanması	K50	K10, K16 E1	K17, K38, K25	7
Öğrencilerin sorunlarının yok edilmesi		E2	K36, K39 E24, E34, E48	6
Daha çok test anket yapılması.			K24, K33 E31	4
	E43			

“Okulunuzda yer alan psikolojik danışma ve rehberlik servisinden istedikleriniz nelerdir” sorusuna öğrencilerin %30’u herkesin görüşmeye alınabilmesi ve görüşmeye gelenlerin daha sık görüşmeye alınması cevabını vermişlerdir. Araştırmaya katılan öğrenciler tarafından belirtilen dikkat çekici görüşler şu şekildedir;

4.sınıf öğrencisi K23;

“Her gün beni odasına çağırmasını, her gün benimle görüşmesini isterdim. İki üç hafta beni yanına çağırmadığı zamanlar oluyor.”

3.sınıf öğrencisi E17;

“Herkesi odasına almasını isterdim. Ben hiç görüşmeye gitmedim. Ben de neler olduğunu öğrenmek isterdim.”

2.sınıf öğrencisi K42;

“Tüm sınıfı görüşmeye almasını isterdim. Bazı kişiler gidiyor, bazıları gitmiyor”

Öğrencilerin %28'i rehber öğretmenin daha çok seminer vermesini istediklerini belirtmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerden bu konuyla ilgili görüşleri şu şekildedir;

4.sınıf öğrencisi K40;

“Dönem içerisinde sadece 1 kere sınıflara geliyor. Daha fazla sınıflara gelip, seminer vermesini isterdim”

3.Sınıf öğrencisi K4;

“Daha çok sınıfımıza girip konu anlatabilir. Sınıf ona da alışır, o da öğretmenimiz olur.”

2.sınıf öğrencisi K46;

“sınıflara daha çok gelip, projeksiyondan bir şeyler anlatabilir. Her hafta gelsin mesela ya da her gün”

Öğrencilerin %13'ü herhangi bir isteklerinin olmadıklarını belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan öğrencilerden bu konuyla ilgili görüşleri şu şekildedir;

4.sınıf öğrencisi K58, 3.sınıf öğrencisi E8 ve 2.sınıf öğrencisi K73;

“Yeterince bizimle ilgileniyor, bir isteğim yok”

Öğrencilerin %12'si istenildiği an rehber öğretmene ulaşılması cevabını vermişlerdir. Bu konuyla ilgili belirtilen görüşler şu şekildedir;

4.sınıf öğrencisi K18;

“İstedğim an odasına gelip, konuşabilmeyi isterdim ama çoğu zaman odasında rehber öğretmeni bulamıyorum. Ya görüşmesi oluyor ya da sınıfta oluyor”

3.sınıf öğrencisi E5;

“Hep odasında olmasını, her zaman görüşmeyi isterdim”

2.sınıf öğrencisi E36;

“Tenefüslerde de odasında olsun. Biz her zaman ona ulaşalım isterdim”

Rehber öğretmenin daha çok pano hazırlaması cevabı ise öğrencilerin %7'sini oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin bu konuyla ilgili görüşleri;

3.sınıf öğrencisi E1;

“duvarlarda renkli renkli hikâyeler oluyor. Onları sık sık değiştirmesini isterdim”

2.sınıf öğrencisi K50;

“Rehber öğretmen panolara resimler asıyor, yazılar asıyor. Daha çok resimli panolar hazırlasın isterdim.”

Öğrencilerin %6'sı öğrencilerin sorunlarının yok edilmesi cevabını vermiştir. Bu öğrencilerden E34 ve E48;

“Tüm öğrencilerin sıkıntılarını, problemlerini çözsün”

şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Son olarak öğrencilerin %4'ü daha çok test ve anket yapılması isteğini belirtmiştir.

Bu öğrencilerden 4.sınıf öğrencisi K70 ve 3.sınıf öğrencisi K24;

“Ben yaptığı testleri anketleri yapmayı çok seviyorum. Daha çok yapilsın isterdim” cevabını vermiştir.

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın amacı doğrultusunda toplanan verilerin analizi ile elde edilen bulgular doğrultusunda ulaşılan sonuçlara, bu sonuçların tartışılmasına ve bu sonuçlar doğrultusunda önerilere yer verilmiştir.

5.1 SONUÇ VE TARTIŞMA

Araştırmada, ilkokulda öğrenim gören öğrenci görüşlerine göre ilkokul rehber öğretmenin görevlerinin değerlendirilmesi yapılmıştır. Araştırma öğrencilerin büyük çoğunluğunun rehber öğretmenin görevinin, seminer vermek olduğunu ifade etmiştir. Bunun yanı sıra belirtilen görevler sırasıyla problemlerin dinlenmesi, öğrenciler ile konuşulması, ailelere yönelik çalışmalar, ders çalışma programı hazırlanması, çocukları sakinleştirmesi, öğrenciler arasındaki gerginliklerin ortadan kaldırılması, pano hazırlanması, test uygulanması, başarısız olanlara destek olunması ve öğrencilerin okula uyumunu sağlamasıdır. Bulgulara genel olarak bakıldığında ilkokul rehber öğretmenlerinin en çok öğrencilere yönelik bireysel çalışmalar yaptığı görülmektedir.

Bireysel danışma, psikolojik danışmanların meşgul oldukları en önemli etkinlik olarak kabul edilmektedir. Gibson ve Mitchel (2003), test sonuçları, mesleki bilgiler, otobiyografilerin danışmanlık sürecinin etkililiğini arttırdığı ölçüde anlam kazandığını ifade etmişlerdir. Bu sonuç Owen ve Owen (2008) bulguları ile örtüşmektedir. Ayrıca Bardakçı (2011) çalışmasında psikolojik danışmanların öğrencilere yönelik çalışmalara daha çok önem verdikleri bu çalışmalar içerisinde de

bireysel görüşmeleri daha yoğun yaptıkları sonucuna ulaşmıştır. Stapleton'un (2014) ilkokul öğretmenleri ile yapmış olduğu çalışmada bu sonucu destekler niteliktedir. Çalışmaya katılmış öğretmenlere, rehber öğretmenin öğrenciler ile neler yaptığı sorulmuş ve benzer cevaplar alınmış, bireysel danışmanlık üzerinde cevaplar yoğunlaşmıştır.

Camadan ve Sezgin'in (2012) yaptığı çalışmada okullarda yürütülen çalışmalardan öğrencilere yönelik test uygulaması ve öğrencilerle yapılacak bireysel görüşmelere daha fazla ağırlık verildiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu konuyla ilgili yapılan bir çalışmada da (Başaran, 2008) yönetici ve sınıf öğretmenleri tarafından, rehberlik hizmetlerinde bireysel görüşmeler yapılması konusunda önerilerde bulunduğu görülmüştür. Araştırmaya katılan öğrencilerin çoğunluğunun rehber öğretmenin görevini seminer vermek olarak belirtmesinin sebebi, okulda öğrenci sayısının fazla olması ve rehber öğretmeni sayısının az olması nedeniyle tüm öğrencilere ulaşabilmesinin tek yolunun seminer vermek olması olabilir.

Öğrencilerin gözünden okul psikolojik danışma ve rehberlik servisinden kimlerin yararlanabileceği değerlendirilmesi yapılmıştır. Araştırma bulguları genel olarak öğrencilerin rehberlik servisinden herkesin yararlanabileceğini düşündüğünü göstermektedir. Öğrencilerin %32'si ise sadece problemleri olanların, %20'si ise öğretmenlerin gönderdiklerinin psikolojik danışma ve rehberlik servisinden yararlanabileceğini ifade etmişlerdir. Öğrencilerin yarısından fazlasının sadece problemleri olanların ve öğretmenlerin gönderdiklerinin servisten yararlanabildiğini ifade etmesi, Can'ın (2010) araştırmasında yer alan öğretmenlerin genel olarak problemleri öğrencileri rehberlik servisine yönlendirmektedir sonucu ile paralellik göstermektedir. Stapleton'un (2014) araştırmasının sonucunda okul psikolojik danışmanların çalışması konusunda kısıtlama olarak, okul psikolojik danışmanlarının öğrenci ve öğretmenler ile çalışabileceği zamanın az olması olarak ifade edilmiştir. Öğrencilerin sadece problemi öğrencilerin servisten yararlanabileceğini düşünmelerinin bir diğer sebebi; öğrenci sayısına düşen rehber öğretmen sayısının çok az olması ve bu sebeple de psikolojik danışma ve rehberlik servisinin vaktini çoğunlukla sadece problemleri öğrencilere ayırması olarak gösterilebilir.

Araştırmada, psikolojik danışma ve rehberlik servisine yapılan başvuruların başvuru şekillerinin dağılımı incelenmiştir. Bulgular sonucunda psikolojik danışma ve

rehberlik servisine çoğunlukla veli başvurusu olduğu ardından sırasıyla öğrenci başvurusu ve öğretmen başvurusu olduğu görülmektedir. Bu durum Kaya, Macit ve Siyez (2012) in çalışması ile paralellik göstermektedir. Bu çalışmada yer alan bulgulara göre birinci ve ikinci sınıf düzeyindeki öğrencilerin ağırlıklı olarak öğretmenleri tarafından yönlendirildiği veya velisinin PDR servisine başvurduğu gözlenmiş ve sınıf düzeyi arttıkça öğretmen yönlendirmesi ve veli başvurularının azalıp öğrencilerin bireysel başvurularının arttığı görülmüştür. Velilerin başvurusunun sayısının fazla olmasının sebepleri, ilköğretim düzeyinde ailelerle iş birliği yapılmasının kolay olması, bu düzeydeki ebeveynlerin ilgisinin daha yüksek olması ve ilköğretim düzeyindeki rehberliğin çocuğun kendisinden çok onu yetiştiren çevreye odaklanması olarak düşünülebilir (Yeşilyaprak, 2013)

Araştırmada, psikolojik danışma ve rehberlik servisinden yararlanan öğrencilerin cinsiyet dağılımı incelenmiştir. Bulgular sonucunda kız öğrencilerin psikolojik danışma ve rehberlik servisinden erkek öğrencilere göre daha fazla olduğu görülmüştür. Bu durum rehber öğretmenlerin çoğunlukla kadın olmasından kaynaklanabileceği gibi erkek öğrencilerin yardım alma konusunda daha isteksiz olmalarından da kaynaklanabilmektedir.

Öğretmenlerin yönlendirmesi ile psikolojik danışma ve rehberlik servisine gelen öğrencilerin yönlendirilme sebeplerine bakıldığında, sırasıyla akademik başarısızlık, yetersiz arkadaşlık ilişkileri, ailevi problemler, sınav kaygısı ve içe kapanıklık şeklindedir. Kaya, Macit ve Siyez 'in (2012) yapmış olduğu araştırmada da birinci sınıf öğrencilerinin ağırlıklı olarak okula uyum, öğrenme ve davranış sorunları nedeniyle öğretmenleri tarafından rehberlik servisine yönlendirildiği ve 1. Sınıftan 5.sınıfa doğru öğrenme ve algı güçlüğü ile ilgili sorunların azalmakta olduğu, hırçınlık, arkadaşlarına vurma, saldırganlık, arkadaşlarla geçim gibi sorunların ise her sınıf düzeyinde görüldüğü ortaya çıkmıştır. Kılıç'ın (2011) çalışmasına katılan yönetici ve öğretmenler rehberlik hizmetlerine önem vermelerinin sebeplerini, gelişimsel, fiziksel, psikolojik destek ve akademik başarı şeklinde ifade etmişlerdir. Yine Dincel ve Zorbaz (2015) ergenlik döneminde en sık rastlanılan problemin akademik başarısızlık olduğunu ve bunun arkasındaki sebebin ise erken çocukluk döneminde çözülmemiş okula uyum problemlerinin akademik başarıya etkisi olduğunu ifade etmiştir. Bunun yanı sıra çocukların yeni bir sosyal çevreye girmiş

olmaları sebebiyle akranları ile çatışmalar ve arkadaşlık problemleri yaşadıklarını dile getirmiştir.

Velilerin yönlendirilmesi psikolojik danışma ve rehberlik servisine gelen öğrencilerin yönlendirilme sebebine bakıldığında ise sırasıyla ailevi problemler, akademik başarısızlık, yetersiz arkadaşlık ilişkisi, tırnak yeme vb. davranış problemleri ve içe kapanıklıktır. Araştırma sonuçları Kaya, Macit ve Siyez 'in (2012) yaptığı çalışma ile benzerlik göstermektedir. Kaya, Macit ve Siyez 'in (2012) çalışmasında yer alan veli başvuru dağılımına baktığında ilk üç sınıftaki velilerin özellikle söz dinlememe olarak nitelendirilen, çocukların davranışlarını yönetme ile ilgili sorunları nedeniyle başvurduğunu belirtmiştir. Bunun yanı sıra ise dördüncü sınıfta çocuğu olan velilerin ise daha çok ödev yapmama, akademik başarısızlık ve sorumluluk almama nedeniyle başvurduğunu belirtmişlerdir.

Son olarak araştırmaya katılan öğrencilerin okul psikolojik danışma ve rehberlik servisinden beklentileri incelendiğinde, öğrencilerin en çok rehber öğretmenin herkesi görüşmeye almasını, görüşmeye gelenlerin daha sık görüşmeye alınmasını ve daha çok seminer vermesini istedikleri görülmüştür. Öğrencilerin bu beklentilerinin olmasının sebebi okullarda yer alan rehber öğretmen sayısının az olmasıdır. Can (2010) yaptığı çalışmada da rehber öğretmenler, öğrenci sayısının fazla rehber öğretmen sayısının az olması sebebiyle yapılan çalışmalarda eksiklikler olduğunu ifade etmişlerdir. Uygulanan sistemde 300 öğrenciye 1 rehber öğretmen düşmesi gerekirken, birçok okulda (çalışmanın yapıldığı çevre de buna dâhil) 500 öğrenciye bir rehber öğretmen düşmektedir (Hatunoğlu ve Hatunoğlu, 2006). Kılıç (2011) çalışması sonucunda verilen öneriler de rehber öğretmen sayısının artırılması ve daha kapsamlı bir rehberlik eğitimi verilmesi ifade edilmiştir.

5.2 ÖNERİLER

5.2.1 Uygulamaya Yönelik Öneriler

Araştırma sonuçları göz önüne alındığında ilkokul öğrencilerinin gözünden okullarında bulunan rehber öğretmenlerin çoğunlukla seminer verdiği görülmektedir. Okul psikolojik danışman ve rehber öğretmenlerin öğrencilerin hepsine ulaşabilmek açısından seçtiği bu yöntem, bireysel görüşmelerin aksamasına sebep olmaktadır. Bu durumun çözümlenebilmesi açısından okullarda yer alan rehber öğretmen sayısının, yasalara uygun bir şekilde düzenlenmesi ve atamalarının yapılması gerekmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin çoğunluğu okul psikolojik danışma ve rehberlik servisinden bütün herkesin yararlanabileceğini ifade ederken, göz ardı edilmeyecek çoğunluğun sadece problemi olan öğrencilerin bu servisten yararlanabileceğini söylemiştir. Okul psikolojik danışma ve rehberlik servislerinin en büyük sıkıntılarından bir tanesi olan bu durum, öğrencilerin servisten yararlanmak istememelerine, etiketlenme korkusu ile servisten korkmalarına hatta veli ve öğretmenlerin bile çocukların adının sorunlu olarak adlandırılma korkusu yaşamalarına sebep olmaktadır. Bu durumun ortadan kaldırılması için okul rehber öğretmenleri dönem başında tüm öğretmen, öğrenci ve velilere yönelik seminer düzenleyerek, rehberlik servisinden kimlerin faydalanabileceği ve servise gelenlerin hiçbir etiketlenme ile karşılaşmayacağı konusunda bilgilendirme yapılmalıdır. Okul müdürleri de rehberlik servislerine gereken önemi vermeli ve gerekli görüldüğü takdirde veli toplantılarında kendileri de bu imajı ortadan kaldırmak için çabalamalıdır.

Okul psikolojik danışma ve rehberlik servisine yapılan başvuru şekillerinin dağılımına bakıldığında öğretmen yönlendirmesinin, veli yönlendirmesinden daha az olduğu görülmektedir. Bu durum ilkokul rehber öğretmenlerinin okul psikolojik danışma ve rehberlik servisinden yararlanma konusunda çok istekli olmadıklarını göstermektedir. Sınıf öğretmenlerine de özellikle rehberlik servisinin çalışmaları ve görevleri konusunda bilgilendirme yapılmalı, iş birliğinin önemine vurgu yapılması gerekmektedir.

Öğrenci, öğretmen ve velilerin rehberlik servisinden rahat bir şekilde faydalanabilmeleri açısından bu serviste bulunan çalışanların güler yüzlü, yardımsever ve mesleğinde gerekli eğitimleri almış olmaları gerekmektedir.

İlkokul öğrencilerinin isteklerine bakıldığında, okul psikolojik danışma ve rehberlik servisinden daha çok yararlanma istekleri göze çarpmaktadır. Bunun yanı sıra seminer verilmesi, istenildiği an ulaşılması, test anket uygulanması gibi beklentilerin de olduğu görülmektedir. Özellikle okul psikolojik danışma ve rehberlik servislerinde en sık yaşanan sorunlardan birisi olan öğrencilerin rehber öğretmene ulaşamaması sorununu çözebilmek için yeterli sayıda rehber öğretmenin okullarda olması sağlanmalı, okullarda yer alan rehber öğretmenlerin de çalışma saatleri içerisinde boş vakit geçirmemeleri gerekmektedir.

Okul psikolojik danışma ve rehberlik servisinin yeterli düzeyde olabilmesi için gereken teftişlere önem verilmeli ve belirli zamanlarda müfettişler tarafından servislerin değerlendirilmesi gerekmektedir.

5.2.2 Gelecek Araştırmalara Yönelik Öneriler

1. Bu araştırma sadece ilkokul öğrencilerini kapsamaktadır. Benzer bir araştırma sınıf öğretmenleri, okul yöneticileri ve veliler birlikte yapılabilir.
2. Bu araştırma sadece ilkokul öğrencilerini kapsamaktadır. Benzer bir çalışma ortaokul ve lise öğrencileri ile birlikte yapılabilir.
3. İlkokul öğrencilerine uygun olarak okul psikolojik danışma ve rehberlik servislerini değerlendirmeye yönelik ölçek çalışması yapılabilir.
4. Bu araştırma sadece Kocaeli ilinin Çayirova ilçesini kapsamaktadır, benzer bir çalışma diğer illerde de yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Akman, Y. (1992). İlköğretim Düzeyindeki Öğrencilerin Rehberlik Gereksinimleri. *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 1(3), 4-6.
- Aydın, B. (Ed). (2012). *Rehberlik*. Ankara: Pegem.
- Bakırcıoğlu, R. (2003). *Rehberlik ve Psikolojik Danışma*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bal, B. A. (2011). *İlköğretim Okullarında Çalışan Sınıf Öğretmeni, Sınıf Rehber Öğretmeni Ve Psikolojik Danışmanların Kapsamlı Gelişimsel Rehberlik Programına İlişkin Görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Bardhoshi, G., ve Duncan, K. (2009). Rural School Principals' Perception of the School Counselor's Role. *Rural Educator*, 30(3), 16-24.
- Barki, B. G., ve Mukhopadhyay, B. (2008). *Guidance and Counseling-A manual*. New Delhi: Sterling.
- Başaran, M. (2008). *İlköğretim Okullarındaki Yönetici Ve Sınıf Rehber Öğretmenlerinin Psikolojik Danışma Ve Rehberlik Faaliyetlerinden Beklentileri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Beesley, D., ve Frey, L. L. (2006). Principals' Perceptions of School Counselor Roles and Satisfaction with School Counseling Services. *Journal of School Counseling*, 4(14), n14.
- Camadan, F., ve Kahveci, G. (2013). Okul Yöneticilerinin ve Öğretmenlerin Rehber Öğretmene (Psikolojik Danışman) İlişkin Algılarının İncelenmesi. *Educational Sciences: Theory Pract*, 13(3), 1371-1392.
- Camadan, F., ve Sezgin, F. (2012). İlköğretim Okulu Müdürlerinin Okul Rehberlik Hizmetlerine İlişkin Görüşleri. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(38), 199-211.
- Can, G. (2002). *Psikolojik Danışma ve Rehberlik*. Ankara: Pegem Yayıncılık.

- Can, E. (20-22 Mayıs 2010). İlköğretim Okullarında Görevli Rehber Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sorunların İncelenmesi. *9.Uhusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu*, Elazığ
- Dereobalı, N. (2005). *Okul Çağında Çocuk Gelişimi ve Eğitimi*. İstanbul: Morpa Kültür Yayıncılık.
- Dincel, E. F. ve Demirtas, Z. S. (2015). Problem Fields that Psychological Counselors Experience while Working with Children. *Procedia-Social and Behavioral Sciences, Volume: 186*, 765-769.
- Erkan, S. (2001). *Okul Psikolojik Danışma ve Rehberlik Programlarının Hazırlanması*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Gibson, R.L. ve Mitchel, M. H. (2003). *Introduction to Counseling and Guidance*. Upper Saddle River, NJ: Merrill Prentice Hall.
- Gillilan, D. C. (2006). Parental Perceptions of Elementary School Counselors in a Suburban Atlanta School. *Georgia School Counselors Association Journal*, 13, 41-53.
- Gündüz, B., İnandı Y., ve Tunç, B.(2014) Okul Yöneticilerinin Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetlerine İlişkin Görüşleri: Betimsel Bir Çalışma. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*. 4 (2), 19-34.
- Güven, E. (2002). *İlköğretim Velilerinin Rehberlik Anlayışı ile Öğrencilerin Rehberlik İhtiyaçlarının Karşılama Düzeyleri Arasındaki İlişkiler*. Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Güvendi, M. (2000). İlköğretim Okulları İkinci Kademesinde Yürütülmekte Olan Rehberlik Etkinlikleri Ve Öğrenci Beklentilerine İlişkin Bir Araştırma. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(8), 51-60.
- Halmatov, S. (2014). *Türkiye’de Psikolojik Danışma Ve Rehberliğin Gelişim Süreci*. Doktora Tezi. Atatürk Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Hatunoğlu, A. ve Hatunoğlu, Y. (2006). Okullarda Verilen Rehberlik Hizmetlerinin Problem Alanları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*. 14(1),333-338

- Kalın, Ş. (1999). *Ankara İli İlköğretim Okullarında Görevli Rehber Öğretmenlerin „ İlköğretimde Rehberlik“ Konusundaki Görüşleri* Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Karakuş, S. (2008). *İlköğretim Okullarında Çalışan Psikolojik Danışmanların Sınıf Öğretmenleri Ve Sınıf Rehber Öğretmenleriyle Yaptıkları Konsültasyon Çalışmalarının İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü. Adana.
- Karataş, Z., ve Baltacı, H. Ş. (2013). Ortaöğretim Kurumlarında Yürütülen Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetlerine Yönelik Okul Müdürü, Sınıf Rehber Öğretmeni, Öğrenci ve Okul Rehber Öğretmeninin (Psikolojik Danışman) Görüşlerinin İncelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2). 427-460.
- Kaya, A. Macit, Z.B. ve Siyez, D.M. (2012). An Analysis of Cases Admitted to an Elementary School Guidance and Counseling Service during a Period of Four Years. *Elementary Education Online*, Vol. 11, Issue 4 . 1087-1100.
- Kepçeoğlu, M. (1999). *Psikolojik Danışma ve Rehberlik*. İstanbul: Başak Ofset
- Kılıç, F. (2010). *İlköğretim Birinci Kademe Yönetici, Sınıf Rehber Öğretmeni Ve Rehber Öğretmenin Rehberlik Görevleri İle İlgili Bilgi Düzeyi Ve Okul Rehberlik Hizmetleri Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- Kinra, A. (2008). *Guidance and Counselling*. Dorling Kindersey (India): Pearson
- Kuzgun, Y. (2013). *Rehberlik ve Psikolojik Danışma*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Lepak, J. L. (2008). Teacher Perceptions o/School Counselor. *Counselor Education and Supervision*, 43, 192-206
- Littlefield-Cook, J., Cook, G., Berk, L. E., ve Bee, H. (2005). *Child Development: Principles And Perspectives*. Boston: Allyn and Bacon

- .Lunenberg, F.(2010). School Guidance and Counseling Services. *Schooling. Volume 1*, 1-9.
- Marchetta, J.(2011). *Teacher Prceptions of the School Counselors Role*. Master Thesis. State University of New York.
- M.E.B (2007). *İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sınıf Rehberlik Programı İlköğretim Etkinlik Örnekleri*. Özel Eğitim ve Rehberlik Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü. Ankara. Meb Basım Evi.
- Myrick, D. R. (1997). *Developmental Guidance and Counseling; A Practical Approach, Third Edition*. Minneapolis, MN: Educational Media Corporation.
- Narramore, C. M. (1960). *Psychology of Counseling Professional Techniques for Pastors, Teachers, Youth Leaders and All Who Are Engaged in the Incomparable Art of Counseling*. Grand Rapids, MI: Zondervan.
- Owen, F. K., ve Owen, D. W. (2008). School Counselor's Role and Functions: School Administrators' and Counselors' Opinions. *Ankara University, Journal of Faculty of Educational Sciences*, 41(1), 207-221.
- Özdemir, M. (2010). Nitel veri analizi: Sosyal bilimlerde yöntem bilim sorunsalı üzerine bir çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1). 323-343
- Özgülven, İ. E. (2000). *Çağdaş Eğitimde Psikolojik Danışma ve Rehberlik*. Ankara: PDREM Yayınları.
- Özoğlu, S. Ç. (2007). *Eğitimde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Peker, H. (2010). *Çocuk Eğitiminde Pozitif Disiplin Zor Çocuk Yoktur*. İstanbul: Timaş Yayıncılık.
- Shi, Q., Liu, X., ve Leuwerke, W. (2014). Students' Perceptions of School Counselors: An investigation of Two High Schools in Beijing, China. *The Professional Counselor*, 4(5), 519.

- Şahin, Ç. (2014). Okul Yöneticisi Tarafından Psikolojik Tacize Maruz Kalan Öğretmenlerin Görüşlerinin İncelenmesi. *Anadolu Eğitim Liderliği ve Öğretim Dergisi*, 2 (2) 1-13.
- Tan, H. (2000). *Psikolojik Danışma ve Rehberlik*. İstanbul: Meb Yayınları
- Yeşilyaprak, B. (2013). *21. Yüzyılda Eğitimde Rehberlik Hizmetleri Gelişimsel Yaklaşım*. Ankara: Nobel.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H.(2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yüksel-Şahin, F. (2008). Ortaöğretimdeki Öğrenci Görüşlerine Göre Psikolojik Danışma ve Rehberlik (PDR) Hizmetlerinin Değerlendirilmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 5(2), 1-26.
- Yüksel-Şahin, F. (2009). The Evaluation of Counseling and Guidance Services Based on Teacher Views and Their Prediction Based on Some Variables. *Online Submission*, 2(1), 59-76.
- Woolfolk, A.Hughes, M. ve Walkup, V.(2007) *Psychology in Education*. London: Pearson Publishing.
- Zabel, C. L. (2007). *Parents' Perceptions of the Role and Function of School Counselors: A Literature Review*. Master Thesis. University of Wisconsin-Stout.

EK-1- GÖRÜŞME FORMU

GÖRÜŞME FORMU

KİŞİSEL BİLGİLER

Cinsiyeti :

Sınıfı:

SORULAR

- 1. Okulunuzda yer alan rehber öğretmen ne iş yapar?**
- 2. Okul rehberlik servisinden kimler yararlanabilir?**
- 3. Daha önce rehberlik servisinden yararlandınız mı? Hangi konuda yararlandınız?**
- 4. Okul rehberlik servisinden ve rehber öğretmenden beklentileriniz/istekleriniz nelerdir?**

ÖZGEÇMİŞ VE İLETİŞİM BİLGİSİ

Selin Çetin, 1989 yılında Kocaeli ili Gebze ilçesinde doğdu.. İlkokul, ortaokul ve lise eğitimini Kocaeli’de tamamladı. Boğaziçi Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümünden 2012 yılında mezun oldu. Aynı yıl, İstanbul’da yer alan bir anaokulunda okul pedagog unvanı ile göreve başladı. 2013 yılında ise Kocaeli ili Çayırova ilçesinde yer alan bir ilkokulda psikolojik danışman ve rehber öğretmen olarak çalışmaya başladı. Halen Kocaeli’nde öğretmenlik yapmaktadır.

Eposta: slnctn@hotmail.com